

Bělohradské listy

Časopis Bělohradu a okolí

Vydáno 23. 11. 2007 • Ročník VII • Cena 14,- Kč

6 / 2007

28. říjen

Bourání Pardoubku

Výhled z nového hasičského auta

Pochod na Zvičinu 28. října

Bělohradská pouť

Hon

Objektivem Bělohradských listů

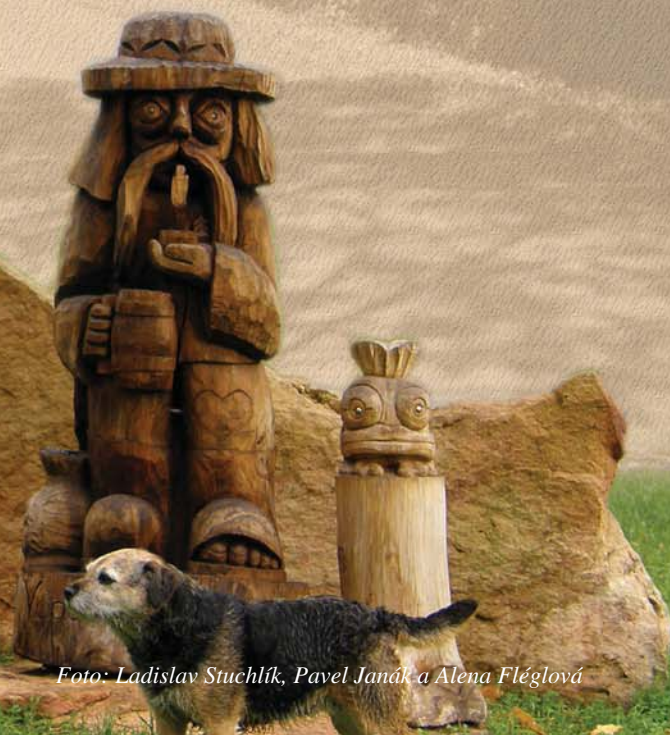

Foto: Ladislav Stuchlík, Pavel Janák a Alena Fléglová

**BĚLOHRADSKÉ
LISTY 6/2007**

Časopis Bělohradu a okolí

- 2 **OBJEKTIVEM
BĚLOHRADSKÝCH LISTŮ**
- 3 **FEJETON**
(JIRÍ SEHNAL)
- 4 **ZEPTALI JSME SE ZA VÁS**
- 5 **STAROSTA ODPOVÍDÁ,
MŮ INFORMUJE**
- 6 **BÍLÝ HRAD K OBCHVATU
A REAKCE STAROSTY MĚSTA
PAVLA ŠUBRA**
- 7 **NOVÁ CISTERNOVÁ
AUTOMOBILOVÁ STRÍKAČKA MAN**
(LUBOŠ STÁREK)
- 8 **VÁNOCE** (FRANTIŠEK D. SKOŘEPA)
- 9 **NESEM VÁM NOVINY**
(ZDENĚK PRCHAL)
- 10 - 11 **POŠTOVNÍ SCHRÁNKA**
(JIRÍ SEHNAL)
- 12 - 13 **BĚLOHRADSKÉ HAJENKY
HÁJENKA V HORNÍCH LÁNECH**
(EDUARD ČELIŠ, GUSTAV PLECHÁČ)
- 14 - 15 **FRANTIŠEK ČERNOCH
SEDMDESÁTILETÍ**
(JAROSLAV KUGLER)
- 16 **BEKOVO ZAHRADNICTVÍ**
(HANA FRIEDRICHOVÁ)
- 17 **U MACHŮ** (SVATOPLUK HRNČÍŘ)
- 18 **Z DOPISŮ ČTENÁŘŮ**
- 19 **UDÁLOSTI - ZAJÍMAVOSTI**
- 20 - 21 **23. KROS DEPRAGU**
(EDUARD ČELIŠ)
- 22 **KULTURA**
- 23 **MALÁ GALERIE
BĚLOHRADSKÝCH LISTŮ
FRANTIŠEK FÓL**
(ZDENĚK PRCHAL)

FOTOGRAFIE NA OBÁLCE
STR. 1 ALENA FLÉGLOVÁ:
HON NA ČERNOU ZVĚŘ
STR. 24 ALENA FLÉGLOVÁ: ZÁTIŠÍ

V LISTECH PŘÍLOHA:
BĚLOHRADSKÉ VÁNOCE 2007

**DALŠÍ ČÍSLO BĚLOHRADSKÝCH LISTŮ
VYJDE 25. 1. 2008**

Bělohradské listy

Vydává Město Lázně Bělohrad

Vychází jako dvouměsíčník

Redakční rada: Ladislav Stuchlík (šéfredaktor), Eduard Čeliš, Hana Friedrichová, Svatopluk Hrnčíř, Josef Špůr, Ing. Pavel Šubr, Mgr. Antonie Vanišová, Ing. Lenka Vichnarová.

Povoleno MK ČR pod č. E 10901

Adresa: Město Lázně Bělohrad

Městské kulturní středisko,
Barákova 3, 507 81 Lázně Bělohrad

Telefon: 493 792 208, Fax: 493 792 484

E-mail: mks@lazne-belohrad.cz

Grafika, sazba a tisk: tiskárna ARPA,

Kotkova 792, Dvůr Králové n. L.

**ADVENTU JE NAKRÁTKU A BLÍZKO,
BLIZOUČKO ŠTĚDRÝ DEN...**

Tenhle titulék jsem si vypůjčil od jistého Erbeny, toho, co napsal Kytici a spoustu dalších krásnejch básní a pohádek, a na kterého v Bělohradských listech tak trochu zapomínáme. Jako by ani nebyl.

Ale on je, stejně jako je pozdní podzim a advent, z latinského *adventus* - Příchod. Psáno s velkým P. Období, kdy se těšíme na Příchod Ježíše Krista, dětičky na příchod ježíška a na dárky. A ono těšení se uzounece pojí s vírou a nadějí. A to by neměla být záležitost pouze předvánoční a úzce spjatá s příchodem Spasitele, ale měla by být věcí celoroční nebo chcete-li - celoživotní. Herec Luděk Munzar říká:

„Když člověk ztrácí víru v cokoli, přestává žít. Víra v sobě obnáší naději. Pořád se můžete na něco těšit.“

Já se třeba strašně těším na to, co dopoledne najdu v poštovní schránce. Třeba pohlednici nebo dopis. Zkrátka na to, co mi paní pošta přinese. Dnes ale, díky esemeskám a mejlům, pohlednic a dopisů ubývá. Dnes už je jen málo lidí, kteří píší dopisy. Dnes už píší dopisy jen finanční úřady, správa sociálního zabezpečení či VZP, milé dopisy dostávám od Reader's Digest Výběru, odkud mi píše přímo pan finanční ředitel Sassmann, že „výhru ve výši 3 000 000 Kč mám na dosah ruky“, atd. No, nevím, asi mám tu ruku nějak kratší nebo co, ale za posledních patnáct let mi poslali pár umyvadelných pivních tácků jako dárek „za věrnost“ a pár hezkých knížek, jež jsem si ovšem zaplatil, ale přesto mi dělá dobře, že na mě někdo myslí (zhruba tak dvakrát do měsíce) a posílá milé dopisy - řekl bych, že přímo od srdce. Jenže jak jsem se dozvěděl, ty líbesbrífky mi píše počítač, a pan Sassmann nemá ani páru, komuže je vlastně posílá. Leč jsem nenapravitelný snílek. Jak zpívá Jaroslav Uhlíř ve filmu Vratné lahve: „Ani k stáru, ani k stáru, ani k stáru, nemám o životě páru, nemám páru, přestože jsem dosti sečtělý...“ Přesto si tu iluzi hýčkám, neb víra je úžasná věc, protože v sobě obnáší naději. Naději, že ty tři melouny přece jen příště dostanu. Otázkou je, zda si je ještě užiju, ale třeba je pošlu ježíškovi, aby za ně nakoupil vánoční dárky pro děti z rozvojových zemí. Ony mají taky pořád advent; a sice, že jednou bude líp...! Už se moc těším na to, jak budou křepčit radostí, až jim ty dárky za moje vyhraný prachy spadnou z nebe do džungle nebo na poušť. Doufám jenom, že to nebudou nějaká umělohmotná autíčka nebo kopací mičudy, ale něco pořádného k jídlu. Škoda, že si ty děti nemůžou o dárky napsat, protože neumějí psát. Ale ježíšek je moudrý a sám nejlíp ví, co jim poslat...

Ručně napsaný dopis jsem už nedostal ani nepamatuji. Přitom právě tyto patřily k nejoblíbenějším a několik jich mám uschovaných v šuplíku. Od přátel, od žen, od umělců, od pana prezidenta Havla, když ještě nebyl prezidentem. S přibývajícím věkem ubývalo krasopisných dopisů. A nejen těch... Dnes už se mi stýská i po těch z berňáku a sociálky, přestože šlo vždy o nějaké upomínky, sankce, penále. Protože jen tak jsem se mohl těšit na to, jak ty hloupé úřady sofistikovaně obelstím. Neobelstil, naopak přitvrdily - a penále narůstalo geometrickou řadou. A vždy, když jsem vše řádně uhradil, v duchu jsem se zapřísahal: odted budu platit včas! Nestalo se. A tak je to i v životě. Víra, naděje, zklamání; věčný koloběh, uzavřený kruh. Asi to tak má být. Naděje a zklamání k sobě nerozlučně patří.

Takže Vám přeji šťastné Vánoce a bohatého ježíška, a dětem vzkazuji:

O dárky si pište na adresu: jezisek.vanoce@nebe.cz

A ještě něco, děti: pište včas a nenechávejte to na poslední chvíli. Čím dříve napíšete, tím déle se budete těšit. A věřte mi, že to těšení je víc, mnohem víc než všechny dárky a dary, které pak pod stromečkem najdete.

Zeptali jsme se za Vás

V minulých dnech jste se zúčastnil konference na téma „Perspektivy lázeňství“. Jaké jsou tedy perspektivy lázeňství v Čechách?

Konference se uskutečnila 4. - 6. října v Karlových Varech a zazněly na ní zajímavé referáty. Vyplynulo z nich, že konkurence v oblasti lázeňství výrazně roste. V České republice vzniklo v poslední době několik nových lázeňských zařízení (např. Hodonín, Lednice, Prachatice, Klášterec nad Ohří), do lázeňství výrazně investují v Polsku, Maďarsku, ve Slovinsku a v pobaltských republikách, programy na čerpání finančních prostředků z EU na výstavbu lázeňských zařízení připravují v Bulharsku a v Rumunsku. Zahraniční (především německá) klientela začíná objevovat tyto nové destinace, kde se zvyšuje kvalita lázeňské péče a jsou nižší ceny než v Čechách. Na druhou stranu v Čechách se stále jedná o nové úhradové vyhlášce, která v případě schválení sníží počet pojištěnců zdravotních pojišťoven, kteří dostávají tzv. „křížkové“ poukazy do lázní.

Pro lázeňská zařízení to znamená zaměřit se na samoplátce a na pobyty typu wellness pro různé skupiny klientů - manažery, ženy, atd. Zahraniční klientelu je potom možné získat především v Rusku a v arabských zemích. Klienti lázní také stále více požadují kromě lázeňských procedur další možnosti kulturního a sportovního vyžití, proto je nutné pro ně tyto příležitosti vytvořit.

Jednalo se také o novém lázeňském zákonu, který by měl platit od 1.7.2008. Budou v něm jednoznačně upraveny záležitosti, u kterých je možný dvojitý výklad (např. nyní je v něm formulace, že lázeňským územím by neměla vést průjezdní komunikace). Zástupci Ministerstva pro místní rozvoj upozornili na možnosti čerpání dotací z EU na rozvoj lázeňství i na nutnost úzké spolupráce mezi lázněmi a obcemi. Několikrát zaznělo, že zastupitelstva lázeňských měst a obcí nemůžou na lázně pohlížet jako na ostatní podnikatele, ale musí pro ně vytvářet podmínky tak, aby jednak lázeňská zařízení splňovala požadavky příslušných zákonů, jednak aby měla šanci uspět v rostoucí konkurenci.

Ing. Pavel Šubr - starosta města Lázně Bělohrad

Firma ZEPO získala vyhodnocení na Krajských dožínkách, o co se jedná?

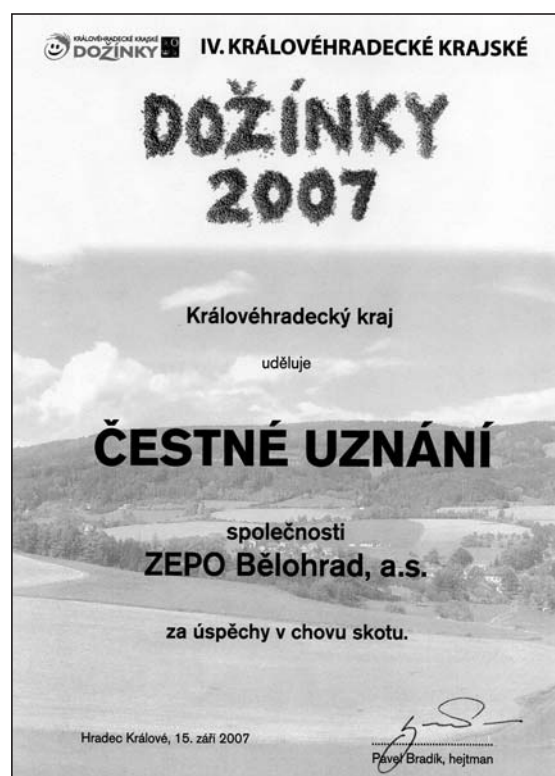
Chov skotu je naším rozhodujícím odvětvím a je mu proto věnována mimořádná pozornost. Vstupem do Evropské unie se Česká republika zavázala plnit podmínky welfare - tj. zajištění pohody hospodářských zvířat a jejich volného pohybu s trvalým přístupem ke krmivu a vodě. Během tří let byly bez přerušení provozu realizovány úpravy technologií ve stájích v Lukavci, Dolní Nové Vsi a v Lánech tak, aby bylo příslušným nařízením vyhověno, což potvrdila nedávno ukončená prověrka kontrolního orgánu státu. Naše akciová společnost se dlouhodobě umísťuje na předních místech žebříčku uživatelské červenostrakatého skotu v rámci okresu Jičín, a v posledních letech vykazuje nadprůměrné výsledky i v rámci České republiky. Právě za dlouhodobě skvělé výsledky a za dokončení restrukturalizace tohoto odvětví nám bylo na Královéhradeckých dožínkách dne 15.9.2007 z rukou ministra zemědělství a hejtmana královéhradeckého kraje předáno čestné uznání za úspěchy v chovu skotu.

Ing. Marcela Dobšová - předsedkyně představenstva Z E P O LÁZNĚ BĚLOHRAD a.s.

Proslýchá se, že firma Hailo bude v Lázních Bělohradě končit, je to pravda?

Dobrý den, k vašemu telefonickému dotazu ohledně proslýchajících se informací o ukončení činnosti firmy Hailo v Lázních Bělohrad bych rád uvedl následující: V současnosti dochází k omezení dvou standardně vyráběných projektů, kdy naše pobočka prohrála cenovou bitvu s čínskými dodavateli koncernu. Tito konkurenti nabídli centrále za stejný výrobek finální cenu o několik desítek procent levnější než je aktuálně naše výrobní cena. Majitel pak pochopitelně vybral levnější produkci při stejné kvalitě a výrobu těchto produktů u nás pozastavil. V současnosti probíhají jednání o další budoucnosti naší pobočky, která zdaleka nejsou u konce a nelze tak spekulovat o tom, jestli firma Hailo přestane na českém území působit nebo nikoli. Je to rozhodnutí čistě na uvážení jediného vlastníka naší firmy a jeho výsledek nelze předjímat.

Ing. Filip Klepsa - jednatel firmy

... Starosta odpovídá ...

Doslechli jsme se, že na jaře se v Bělohradě bude stavět skatepark. Tím pádem bychom vás chtěli poprosit o bližší informace, pokud jsou možné.

V současné době připravujeme žádost o dotaci z fondů EU na projekt nazvaný „Zlepšení podmínek života občanů města Lázně Bělohrad“, jejíž součástí je kromě oprav řady ulic a chodníků, rekonstrukce autobusového nádraží a Památníku K. V. Raise i výstavba bikeparku. Měl by stát za brankou tréninkového fotbalového hřiště u Bažantnice. Původně jsme zvažovali využití hřiště za sokolovnou, ale měli jsme obavy z hluku. Na jaře 2008 se určitě stavět nezačne, pokud ale obdržíme dotaci, je reálné zahájit stavbu na jaře 2009.

Navržený úsek obchvatu kolem nádraží vypadá velmi účelně. Zjistili jste před návrhem, zda majitelé pozemků budou souhlasit s prodejem?

Úsek obchvatu kolem nádraží má řešit dopravu ve směru sever - jih (Nová Paka - Hořice). Zastupitelstvo města chce tento úsek zařadit do územního plánu města, proto ho navrhlo po posouzení odborníky do právě projednávané změny č. 2 územního plánu. V rámci tvorby územního plánu města či projednávání jeho změn se nejedná s jednotlivými majiteli pozemků přímo, ale projednání probíhá v souladu s platnými zákony pomocí veřejné vyhlášky, která je zveřejněna na úřední desce města. Majitelé pozemků se mohou k záměru vyjádřit písemně či se zúčastnit jednotlivých fází projednávání. Jednat přímo s majiteli pozemků je nemožné, vždyť územní plán řeší prakticky všechny pozemky v zastavitelné části města. Zastupitelstvu bylo vytýkáno, že při projednávání územního plánu města v letech 1997 - 2002 nebylo jednáno přímo s majiteli pozemků, kterých se týká obchvat. Těchto pozemků je ale u obchvatu ve směru východ - západ cca 250, u řady pozemků je majitelů více a navíc v průběhu období dochází i ke změnám majitelů. Co se týče úseku kolem nádraží, tak vlastní Nádražní ulice je v majetku města, pozemky na Dolní Nové Vsi jsou soukromé. Někteří jejich majitelé se o řešení obchvatu zajímali, takže s nimi jsme tento záměr projednali, ostatní se mohou vyjádřit v průběhu projednávání změny č. 2 ÚP. Se všemi bude potom jednáno v případě zahájení projekčních prací investorem.

Dočetl jsem se, že chcete prodat zámek. Myslím si, že město by mělo podobně cenný historický objekt samo opravit a nikoliv ho předávat do soukromých rukou.

V zastupitelstvu jsme o zámku a jeho budoucím využití hodně diskutovali a stále diskutujeme. Původně jsme přijali záměr požádat o dotaci z fondů EU na jeho rekonstrukci na ubytovací a vzdělávací zařízení, kde byl příslib dotace až do 95 %. Postupem času jsme ale dostali informaci, že dotace na ubytovací část může být maximálně 40 % (na město se pohlíží z důvodu konkurence jako na velký podnik) a na část konferenční a vzdělávací maximálně 80 %. Při předpokládaných nákladech na kompletní rekonstrukci zámku ve výši minimálně 200 mil. Kč bychom museli uvolnit z rozpočtu města cca 40 mil. Kč, navíc kompletní projektová dokumentace rekonstrukce zámku by stál více než 10 mil. Kč. Při jednoduchých počtech, kdy ročně můžeme uvolnit z rozpočtu města na investice maximálně 10 mil. Kč, by to znamenalo na 5 let zastavit veškeré investiční akce ve městě. Druhou věcí je budoucí využití zámku. Projektů na vytvoření ubytovacího zařízení se vzdělávacími a konferenčními sály je poměrně hodně a jejich obsazení a plné vytížení bude asi hodně problematické. Navíc náklady na provozování podobného objektu (plyn, elektřina, voda, personál, atd.) budou značně vysoké. Proto zastupitelstvo města zpracování žádosti o dotaci na rekonstrukci zámku pozastavilo a přijalo záměr požádat o dotaci na akci nazvanou „Zlepšení podmínek života občanů města Lázně Bělohrad“, kde chceme rekonstruovat řadu komunikací ve městě včetně veřejného osvětlení, Památník K. V. Raise, autobusové nádraží a vybudovat skatepark. Dotace zde může činit až 85 %, takže při předpokládaných nákladech cca 80 mil. Kč bychom z rozpočtu města museli uvolnit cca 12 mil. Kč. Navíc se domníváme, že podobný projekt přinese občanům města více než rekonstrukce zámku. Co se týče zámku, jsou dva zastupitelé pověřeni jednat o jeho budoucím využití jednak s Anenskými slatinnými láznemi, jednak s dalšími zájemci. Možností se nabízí více - společný podnik, dlouhodobý pronájem či prodej. Chceme ale znát investiční záměr případného zájemce i finanční garance.

Budete také v Bělohradě zvyšovat nájemné z obecních bytů? Měli byste vzít v úvahu, že všechno dnes zdražuje a lidé ho nebudou schopni platit!

Rada města schválila na svém zasedání 27. července 2007 zvýšení nájemného v obecních bytech v souladu se zákonem č. 107/2006 Sb. Nájemné se zvýší od 1. ledna 2008 ve výši maximálních měsíčních přírůstků nájemného. U většiny obecních bytů tak regulované nájemné vzroste o 18,5 % z 19,33 Kč/m² na 22,91

Kč/m². Znamená to, že např. v bytě o velikosti 50 m² bude nájemné činit cca 1.145 Kč. Uvolněné a nové byty město ale pronajímá obálkovou metodou, kde minimální nájemné je 40 Kč/m². Vyvolávací cena u bytu 50 m² tak činí 2.000 Kč, pronajímá se ale v průměru za cca 60 až 80 Kč/m², tj. 3.000 až 4.000 Kč. Určitě vidíte nesoulad mezi regulovaným a volným nájemným. Lidé bydlící v bytech s regulovaným nájemným jsou tak zvýhodnění proti jiným občanům. Regulované nájemné nebylo možné několik let zvýšit, nyní je možnost každoročního nárůstu o cca 20 %, kterou chce rada města využít, aby došlo ke sjednocení volného a regulovaného nájemného.

... Zastupitelstvo města informuje ...

Zastupitelstvo města se na dalším zasedání sešlo ve středu 7. listopadu 2007 v kulturním domě ve Hřidelci a projednalo prodeje a nákupy nemovitostí (především smlouvy s PF ČR a UPZSVM ČR), schválilo rozpočtové opatření č. 3/2007 a změnu zadání změny č. 2 územního plánu města. Poté vzalo na vědomí zprávu o činnosti Městské policie Nová Paka na území města Lázně Bělohrad a schválilo smlouvu o převodu práv a povinností a smlouvu o vstupu na pozemek, o souhlasu se zřízením stavby a o budoucí smlouvě o zřízení věcného břemene mezi VOS a.s. Jičín a městem Lázně Bělohrad v souvislosti s akcí Čistá Cidlina. Poté vyslechli zastupitelé a přítomní občané zprávy finančního a kontrolního výboru, informaci o průběhu řešení dopravy v Lázeňské ulici, o investičních akcích vodovod a kanalizace v Brtvi a ve Hřidelci a o akci Čistá Cidlina a schválili revokaci usnesení ZM č. 11/2004 týkající se finančního podílu žadatelů o změnu územního plánu města. V diskusi zazněly především dotazy na sberný dvůr, vymáhání poplatků za komunální odpad a způsob povolování vypouštění odpadních vod do vod povrchových.

BĚLÝ HRAD

občanské sdružení obyvatel a přátel Lázní Bělohradu

V letním čísle Bělohradských listů byla v textu zabývajícím se silniční přeložkou zveřejněna informace o tom, že naše občanské sdružení podporuje variantu obchvatu vedoucí za Bažantnicí k Dolní Nové Vsi. Vzhledem k tomu, že to neodpovídá skutečnosti, žádáme Vás o zveřejnění následujícího textu s daným nadpisem:

BĚLÝ HRAD NEPOVAŽUJE OBCHVAT POD BYŠIČKAMI ZA OPTIMÁLNÍ

O občanském sdružení Bělý hrad se často mluví, ale málokdy jsou o něm zveřejněny konkrétní informace, ze kterých by byl veřejnosti jasný postoj tohoto sdružení k návrhům obchvatu nebo náplň jeho další činnosti. Proto také zmínka v letním čísle BL byla zavádějící.

Bělý hrad sice v minulosti přicházel s návrhy různých variant silniční přeložky (část členů např. považovala za reálnou nezkreslenou variantu č. 4), avšak po analýze celkové situace v roce 2006 jeho členové převážně vidí, že všechny dosavadní postupy nemohou pro nereálnost násilného vyvlastnění pozemků vést k cíli. Proto za jediný uskutečnitelný způsob považuje občanské sdružení nový start potřebných aktivit s vyloučením zásadních chyb, ke kterým došlo při předchozím postupu přípravy.

Tedy: Po důkladném průzkumu zpracování strategické rozvojové vize (podobné jako v jiných městech). Ta je mj. častou podmínkou pro získání různých dotací zejm. z EU. Vize musí obsahovat důslednou a veřejně oponentovanou analýzu vývoje dopravní situace okolí Bělohradu. Bělý hrad navrhoval její samostatné zpracování, ale to samo o sobě nemůže stačit. Ze zpracované vize teprve vyplyne skutečně reálná potřeba (předpokládáme, že především požadavek lázní může být odborníky akceptován) a ta před zahrnutím do územního plánu vyžaduje pečlivé jednání s vlastníky pozemků, neboť bez toho je každý návrh zcela nejistý.

Protože aktivity s problémem silniční přeložky jsou pro občanské sdružení časově zcela zanedbatelné, věnuje se Bělý hrad zejména tradičním vlastivědným činnostem, o kterých je možné se dočíst na webových stránkách. Jsou nyní aktualizovány a přístupny z webu Města Lázně Bělohrad. Chceme zejména upozornit na projekt BĚLOHRAD - GÉNIUS LOCI, který zpracovává textový a obrazový materiál k nejvýraznějším místům Bělohradu z minulosti i současnosti.

Privítáme spolupráci každého, koho duch města zajímá, zejména sběratele starých fotografií a pohlednic. Výsledkem práce by měla být postupně obrazová kniha, CD-ROM a webová prezentace.

E. Čeliš, předseda a T. Fassati, místopředseda OSBH

Vážení čtenáři,

po přečtení příspěvku předsedy a místopředsedy o.s. Bělý Hrad pánů Čeliše a Fassatiho mně nezbývá než reagovat. Do Bělohradských listů č.4/2007 jsem totiž v rámci rubriky „Starosta odpovídá“ napsal, že o.s. Bělý Hrad podporuje variantu obchvatu přes Byšičky. Když jsem se v dopisu o.s. Bělý Hrad dočetl, že „to neodpovídá skutečnosti“, nechtěl jsem věřit vlastním očím. Trvám na tom, že **o.s. Bělý Hrad při jednáních prosazovalo obchvat přes Byšičky**. Na zasedání zastupitelstva města 6. června 2007, kdy se varianty obchvatu projednávaly, předseda o.s. Bělý Hrad pan Čeliš několikrát vystoupil a prosazoval tuto variantu, stejně jako na pracovním zasedání ZM 29. srpna 2007. Jednoznačnými svědky jsou zastupitelé města a řada přítomných občanů.

Další důkaz: V Bělohradských listech č. 6/2005 je zveřejněn **dopis o.s. Bělý Hrad**, v němž je doslova uvedeno: „...**předpoklady k realizaci má jižní verze obchvatu, která oplývá mnoha výhodami. Patří k nim zejména nenarušení žádné obytné zóny, dopravní propojení perspektivní jižní výrobní zóny a blízkost dopravních tras směřujících k budované dálnici D11. Formální konflikt s chráněnými přírodními územími pod Byšičkami podle legislativy nenastává a komunikaci lze tudíž vést šetrným způsobem s ochrannými**

terénními valy a izolujícím pásem středně vysokých dřevin. Vycházkovou trasu je možné řešit lávkou pro pěší a cyklisty. Pokud by však přesto převážilo veřejné mínění, že je tuto tradiční oblast zásadně nutné ušetřit, potom by to mělo stát za zvýšenou aktivitu pro poněkud dražší verzi vedenou až za Byšičkami. Stále by šlo o řešení kratší, organizačně jednodušší a lacinější, než původně navrhovaná verze obchvatu od obc. sdružení Bělý Hrad.“

Další věc se týká požadavku o.s. Bělý Hrad na **zpracování strategické rozvojové vize** (podobné jako v jiných městech). Výše uvedení pánové píší, že je mj. častou podmínkou pro získání různých dotací zejm. z EU. Zapomněli však uvést, že se to týká měst nad 50.000 obyvatel, výjimečně nad 20.000 obyvatel! O strategické rozvojové studii jsem jednal s několika architekty a jejich názor je, že pro Lázně Bělohrad je zpracování strategické studie téměř zbytečné. Za několik set tisíc korun dojdeme k závěrům, že bychom měli podporovat turistický ruch a lázeňství, rozšiřovat lokality pro čisté bydlení i pro drobný průmysl a služby. V konceptu změny č. 2 ÚP města Lázně Bělohrad nyní projektant s městem zpracuje SWOT analýzu (analýza silných a slabých stránek) pro účely rozboru udržitelného rozvoje území, která bude podkladem pro strategický dokument. Poté předpokládám, že před zadáním nového územního plánu města necháme strategickou studii vypracovat. Jsem ale přesvědčen, že **strategický rozvojový plán nám neřekne, kudy by měl vést obchvat města**.

Co se týče obchvatu, často slyším, že **kůli lázním se musí dělat obchvat**. Já se domnívám, že je to naopak, a že jen díky tomu, že jsme lázeňským městem, se krajské orgány vůbec zabývají obchvatem Lázní Bělohradu. A obchvat neřeší jen dopravu kolem lázní, ale i kolem mateřské školy v ulici T. G. Masaryka či na náměstí K. V. Raise. Poslední sčítání dopravy je z roku 2005 a podle něj projede za 24 hodin ulicí T. G. Masaryka 3079 a Lázeňskou ulicí 2365 vozidel. Podle oficiálních propočetů vzroste doprava do roku 2015 o dalších zhruba 30 %, tzn. ulicí TGM projede denně cca 4000 a kolem lázní 3050 vozidel. Proto cítím obrovskou šanci využít dotace z EU, které budou do ČR proudit od roku 2013, a vyřešit dopravní situaci v našem městě, protože potom asi už příliš šancí na získání peněz na obchvat nebude. Návrhy obchvatu posuzovalo několik odborníků a nikdo nenašel lepší řešení, než které je navrženo v územním plánu města. Od o. s. Bělý Hrad jsem slyšel už několik variant obchvatu (přes Lukavec a kolem Červené Třešně do Miletína, druhá přes fotbalové hřiště na Horní Nové Vsi a pak nějak na Miletín a třetí varianta přes Byšičky do Lukavce). Ani jedna z těchto variant mně nepřipadá příliš reálná. Zároveň mám ale stále větší obavy, že pomalu promrháváme velkou šanci vyřešit dopravu ve městě.

Pavel Šubr - starosta města

Nová cisternová automobilová stříkačka **MAN**

Po dvouletém úsilí členů Městského hasičského sboru a zástupců Města Lázně Bělohrad přivezli zástupci SPS Slatiňany do Lázní Bělohradu nový zásahový vůz značky MAN. Vozidlo bylo slavnostně předáno do užívání MHS při slavnostní akci pořádané 26. 10. 2007 před budovou hasičské zbrojnice. Starosta ing. Pavel Šubr předal zástupcům hasičů Jiřímu Čerovskému a Luboši Stárkovi klíče od nového hasičského vozu. Na slavnosti byli přítomni členové MHS, řada občanů Bělohradu a čestní hosté: první místopředseda senátu MVDr. Jiří Liška, plk. ing. František Mencl, ředitel HZS Královéhradeckého kraje, pplk. Mgr. Libor Zikeš, ředitel HZS územní odbor Jičín, npor. Bc. Milan Pospíšil, velitel stanice Nová Paka.

Jedná se o novou cisternovou automobilovou stříkačku s označením „CAS 20 MAN TGM 13.280 4x4“.

Nástavba vozidla je celoplastová s nádržemi na 3 000 litrů vody a 200 litrů pěnidla. V zadní části je osazeno čerpadlo ZIEGLER FP 2HH umožňující zásah jak nízkotlakým (2 950 l/min. při tlaku 0,8 Mpa), tak vysokým stupněm (350 l/min. při tlaku 4 Mpa) + naviják s 60 metrovou vysokotlakou hadicí. Na střeše nástavby je nainstalována lafetová proudnice. Ve výbavě, která je umístěna v bočních skříňkách, nechybí elektrocentrála, osvětlovací stožár 2 x 1 000 W, plovoucí čerpadlo, kalové čerpadlo, motorová pila, přetlakový ventilátor, záchranný kyslíkový přístroj OXI, 2 ks dýchacích přístrojů + 4 záložní láhve, 3 ks neplynotěsných protichemických oděvů, 3 ks reflexních oděvů pro speciální hašení ohně. V kabině jsou umístěny 4 ks dýchacích přístrojů uchytených v opěradlech druhé řady sedadel, vozidlová radiostanice + 5 ks ručních radiostanic. Na přední části kabiny je zabudován elektrický lanový naviják s tažnou silou až 8 tun.

Cena vozidla činila 4 770 000 korun. Z toho 1 770 000 korun tvořila státní dotace a druhou část ve výši 3 000 000 korun investovalo město Lázně Bělohrad. Na doplňkovém vybavení vozidla se podíleli sami hasiči částkou 150 000 korun.

Dnes už historická CAS 24 ŠKODA 706 RTHP zůstává nadále v pohotovosti, jak pro potřeby hasičů, tak pro potřeby technických služeb (zalévání městské zeleně, čištění komunikací apod.).

MHS děkuje Městu Lázně Bělohrad, starostovi ing. Pavlu Šubrovi a celému zastupitelstvu za poskytnuté prostředky a pomoc při získání státní dotace.

Za MHS Lázně Bělohrad velitel Luboš Stárek

Vánoce

František D. Skořepa

úryvek z knihy „Good luck“ Ameriko

Vánoce... kolikáté už? Když jsem byl malý, voněly vánoce nějak víc vánočněji, bylo víc radosti i lehkého chvění... těšil jsem se na ně s dušičkou plnou radosti i obav zároveň, bylo to něco, na co jsem čekal celičký rok, bylo to víc než letní prázdniny, protože ty voněly také jinak.

Vánoce u nás doma, v Podkrkonoší, měly svůj zaběhaný a neměnný rituál. Rituál, který byl sice plný lidových zvyků a pověr, kterým snad nikdo doma úplně nevěřil... věděli jsme ale, že bez nich a bez té krásné víry v ně, by vánoce nebyly vánoce, že by nevoněly tak, jak mají, že by nám kousek vánoc scházelo.

Bylo tak krásné věřit... věřit, že když nebudu před Štědrým dnem mlsat vánoční cukroví, uvidím zlaté prasátko. Vždycky jsem tvrdil, že ho vidím, právě proto, že jsem nikdy nevydržel a mlsal. Dnes nemlsám a také zlatého vepříka nevidím... jenomže už nemám komu tvrdit, že ho vidím.

Bylo tak krásné vidět Ježíška, jak odlétá, protože nám právě nadělil dárky pod stromček... přesně ty samé dárky, se kterými jsem si už měsíc chodil tajně hrát do ložnice, kde byly „schované“ ve skříni. Dnes už si nehraju. Třeba proto, že mi nikdo neschovává hračky a není kam si chodit tajně hrát.

Kolik strachu jsem měl o maminku, když vstala od štedro-večerního stolu a já věřil pověsti, že kdo vstane první, do roka zemře. Kolik strachu jsem o ni měl, když rozkrojila jablko a ukázal se křížek, místo hvězdičky.

Dávno nevěřím pověrám a přece se tolik bojím o maminku, která mi dala všechno a já jí nic, protože mámě budeme dlužit celý život a nikdy nemůžeme splatit ten věčný dluh, to trápení, která s námi má, jenom radostí, ale té je vždycky nějak míň, než toho smutku.

Když mi bylo patnáct let, odešel jsem daleko z domu. Odešel jsem z Lázní Bělohradu do ústavu, kterému se tam říkalo

La Franconi. Byl to seminář pro ty, kteří se chtěli stát vojáky z povolání, ale spíš to chtěli jejich otcové, protože patnáctiletý kluk vidí jenom ty zlaté knoflíky a jinak už nic. Byl to ústav pro duševně choré. Pro duševně choré mladíky a pro duševně choré oficíry, kteří trpěli komplexem méněcennosti a ten si léčili právě na těch patnáctiletých dětech.

Dvakrát do roka jsem směl domů. Na letní prázdniny a na vánoce. Rychlík mne z bratislavského nádraží dovezl do Staré Paky a odtud jsem šlapal dvanáct kilometrů domů, do Lázní Bělohradu, protože na cestách ležel sníh a nebyl nikdo, kdo by pro mě do Staré Paky přijel.

Ale já měl to noční putování po zasněžených kopcích nesmírně rád. Já se na něj těšil. Patřilo k vánocům, patřilo k jejich vůni, atmosféře... patřilo k vědomí, že teď na mne alespoň týden nebude nikdo řvát.

Rychlík mne na malém nádražíčku vyklopil v půl druhé v noci a já šlapal v tuhých vojenských kanadách, v zimníku až na zem, po vrškách pokrytých sněhem, který tak krásně křupe právě pod vojenskými kanadami. Po kopcích žhnuly lampičky malinkatých okýnek stavení, nad hlavou zářilo zimní nebe, jenom si sáhnout, za hřbitovní zdi houkal sýček a mrzlo, až praštělo.

A já měl čas vyčistit si mozek od nesmyslných povelů a celodenního ponižování, přicházel jsem domů čistý jako po mši, s duší otevřenou a plnou lásky k domovu.

Tak mi voněly vánoce, když jsem odešel z domu, abych se tam už nikdy skutečně nevrátil.

Potom život letěl jako vichřice a já trávil vánoční svátky u rodin vlastních nebo lásek přechodných, ale už nikdy, už nikdy mi nevoněly vánoce tak, jak mohou vonět jenom tam, kde jsme doopravdy doma... už nikdy mi nevoněly, jako když jsem byl ještě u maminky.

...

Nesem vám noviny aneb pátrání skoro detektivní

**De omnibus est dubitandum
- o všem je třeba pochybovat.**

Blíží se čas vánoční, čas, kdy opět zazní naše krásné české koledy. Jedna z nich, Nesem vám noviny, patří mezi ty nejstarší a také nejkrásnější, vánoční svátky se bez ní neobejdou. A právě ta se stala před léty předmětem mého dlouhodobého pátrání. Její autorství bylo totiž připisováno mlázovickému rodákovi, varhaníku a kantorovi Janu Josefu Dusíkovi (1738 – 1818), který se v mládí přestěhoval do Čáslavi, kde založil slavnou českou větev rodu Dusíků, ze které vzešla řada vynikajících muzikantů, především však Jan Ladislav Dusík, klavírní virtuos a skladatel.

Koledu Nesem vám noviny jsem od mládí často hrával i zpíval, ale s tím, že by jejím autorem byl Jan Josef Dusík, jsem se setkal pouze v Mlázovicích, nikde jinde.

Řekl jsem si, že pravdivost tohoto tvrzení musím vypátrat. Pátrání jsem začal právě v Mlázovicích. Uvítala mě znělka místního rozhlasu, kterou složil s použitím motivu písně Nesem vám noviny tehdejší řídící učitel Josef Votruba.

Na malém náměstíčku jsem vyhledal domek č. 47, jenž byl rodným domkem Jana Josefa Dusíka. Zásluhou bývalého mlázovického kronikáře, pana Františka Horáka, je řada domů v Mlázovicích opatřena pamětními deskami. Na rodném domku Jana Josefa Dusíka jsem se dočetl: „Zde se roku 1738 jako syn koláře narodil Jan Josef Dusík, kantor mlázovský, pozdější učitel a regenschori v Čáslavi. Složil pastorační mše, klavírní sonáty a kostelní písně, z nichž nejznámější je vánoční píseň Nesem vám noviny.“

Zašel jsem i na hřbitov. Tabulka, umístěná na kříži nad hrobem otce Jana Josefa Dusíka, zněla: „Rod Dusíků. Jan Josef Dusík, chalupník čp. 47 (1708 – 1783). Otec čáslavského ředitele kůru, učitele a hudebního skladatele Jana Josefa Dusíka, od něhož pocházejí duchovní písně „Nesem vám noviny“, „Již dost jsem pracoval“ a „Křesťanská duše, rozvažuj sobě“. Kuriozní na tabulce je, že oba letopočty jsou chybné, ale předmět mého pátrání, koleda Nesem vám noviny, je tu opět uveden.

To, co jsem v Mlázovicích zjistil, mě o autorství J. J. Dusíka nepřesvědčilo, stejně, jako mě nepřesvědčila slova člověka, kterého si hluboce vážím, docenta Karlovy univerzity Doc. PhDr. Františka Kutnara Dr.Sc., dlouholetého starosty Historického klubu, který v mlázovickém almanachu z r. 1948 uvádí na str. 58 toto: „Teprve, jak se zdá, v Čáslavi nastává tvůrčí činnost Dusíkova, založená na solidním podkladě hudební výchovy mlázovské. Pastorační mše, několik klavírních sonet, kostelní písně jako Nesem vám noviny, Již jsem dost pracoval a Křesťanská duše, rozvažuj sobě, jsou plodem čáslavské pohody.“

Bylo mi jasné, že své pátrání budu muset zaměřit na místo oné „čáslavské pohody“ - do Čáslavi. Dusík se tam přestěhoval z Mlázovic ve svých dvaceti letech, oženil se tam s dcerou čáslavského starosty (soudce) Veronikou Štěvřetovou, měli spolu osm dětí, ze kterých vznikla slavná česká větev Dusíkova rodu. Je-li opravdu autorem koledy Nesem vám noviny, musela vzniknout právě tady, v Čáslavi. Čáslav uctívá Dusíkovu památku, jeho jméno nese zdejší divadlo, památku na něj uchovává i čáslavské muzeum.

Zkusil jsem tedy pátrat v čáslavském muzeu.

Městské muzeum a galerie Čáslav: „V hudebním archivu našeho muzea nemáme žádné doklady o tom, že by J. J. Dusík byl autorem skladby Nesem vám noviny.“ (Soňa Dedíková)

Okresní muzeum Kutná Hora, pobočka Čáslav: „O Janu Dusíkovi nemáme údaje, které požadujete.“ (Jana Vaněčková)

Co říká literatura? A. Sedláček v Děje města Čáslavě říká na str. 250, že Dusík složil jednu pastorační mši, pak několik sonát, ale o žádné koledě se nezmiňuje.

František Škrdl v publikaci Jan Josef Dusík uvádí rovněž jeho kostelní písně, o koledě Nesem vám noviny zase ani zmínky.

Tady to začíná skřípat v logice. Jak je možné, že o Dusíkově autorství nevědí nic v Čáslavi, kde ji Dusík údajně skládal a kde po léta pečlivě shromažďoval všechny materiál o jeho tvorbě Dusíkův ústav v Čáslavi (archivář dr. František Škrdl), ale zato o ní vědí v Mlázovicích, kde Dusík ještě nic neskládal?

Zkusil jsem napsat do Československého rozhlasu. Hudební redakce má přece u všech skladeb, které vysílá, uvedené také jejich autory. Odpověď však přišla opět negativní: „Jak se nám podařilo zjistit, není autor písně Nesem vám noviny znám. Dusíkovi jsou sice připisovány některé písně, ale tato mezi ně skutečně nepatří.“ (Jana Vašatová)

Národní muzeum v Praze má své oddělení Muzeum české hudby, možná, že tam by mohli o autorovi této koledy něco vědět. Na zasláný dotaz odpověděla dr. Jana Fojtíková: „Opravdu podrobně jsme se zabývali Vaším dopisem o autorství písně Nesem vám noviny. Nenašli jsme však žádné doklady, které by mohly prokázat autorství Jana Josefa Dusíka. Ve všech pramenech, které máme k dispozici, je píseň uváděna jako anonymní.“

Poslední pokus, který jsem učinil, byl písemný dotaz u našeho nejvýznamnějšího znalce hudby 17. a 18. století, který se touto hudbou zabývá vědecky, PhDr. Jiřího Berkovce. Teprve jeho odpověď učinila jasnou a perfektní tečku za mým několikaměsíčním pátráním po autorovi naší koledy. Dr. Berkovec uvádí: „Původ vánoční písně Nesem vám noviny (v synkresi nápěvu i textu) se české muzikologii dosud nepodařilo spolehlivě objasnit (ač byl této písně věnován speciální výzkum.) V kancionálech 16. – 17. století, častých pramenech nápěvů a textů pozdějších koled, se ani nápěv ani text Nesem vám noviny nevyskytuje, není ani ve zpěvnících raného 18. století. Je tedy pravděpodobné, že tato píseň vstoupila do širšího povědomí nejdříve v průběhu poloviny 18. století. O autorství Jana Josefa Dusíka nebyl nalezen žádný směrodatný doklad. S incipitem nápěvu této koledy se lze setkat nejednou (Jakub Jan Ryba, Matyáš Linha a další.) Nápěvné idiomy se nevyskytují jen v českém teritoriu. Text 1. sloky - doslovný je doložen v pastorační mši Měšťané betlémské učitele Karla Boršického s odlišným nápěvem.“

A to je tečka za pátráním po autorovi té krásné vánoční koledy. Její geneze byla podobná, jako u písní lidových. Vůbec nevadí, že jejím autorem není náš krajan, rodák z Mlázovic, na její krásu to neubere. Když jsem s výsledkem svého pátrání seznámil jednoho člena mlázovického zastupitelstva, vyčítavě mi řekl: „Pane učiteli, musel jste v tom šfourat? Bylo vám toho zapotřebí? Vždyť ta legenda o autorství Jana Dusíka byla tak krásná a v Mlázovicích měla dlouholetou tradici!“

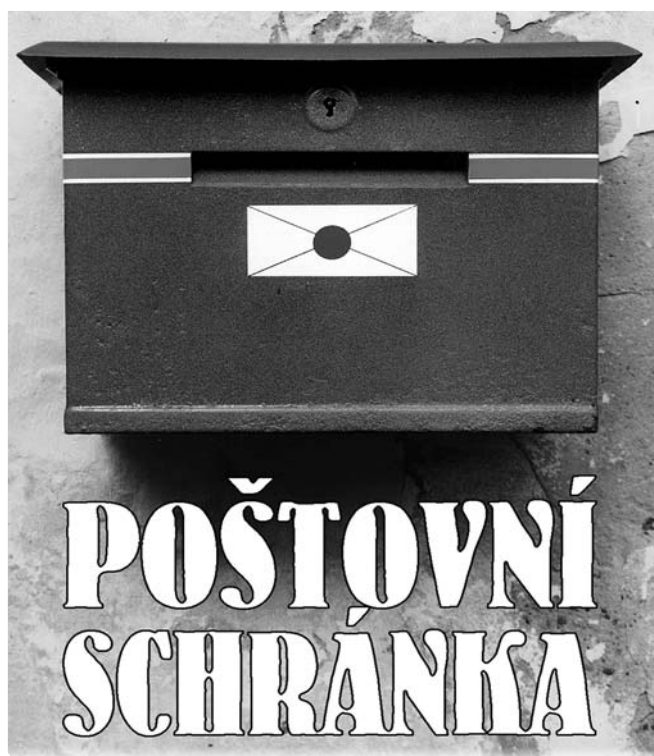
Myslím, že zbořit mýtus, pokud je falešný, je vždycky zapotřebí. Už třeba proto, že Jan Josef Dusík má své postavení v historii české hudby významné a neotřesitelné.

Vůbec nepotřebuje, aby jeho jméno bylo spojováno se skladbou, kterou nesložil. Dáváme přednost faktům doloženým a těch není málo. Anglický skladatel, hudební historik a čestný doktor hudby oxfordské univerzity, Charles Burney, ve svém hudebním cestopise označil Dusíka za jednoho z nejlepších varhaníků, jakého během své cesty Evropou slyšel hrát. Přes všechnu přízeň, kterou v Čáslavi měl, se mu valně nevedlo. Učil ve svém domě, ale pro nouzi a stoupající drahotu upadal do dluhů, musel prodat dům a stal se radním sluhou a ubytovatelem. V trudném životě mu bylo útechou, že jeho syn Jan Ladislav Dusík dosahoval ve světě jako klavírní virtuos a skladatel nejvyšších poct a uznání.

Konec života prožil v bídě. Městská rada v Čáslavi mu povolila vyplácet z milosrdného fondu deset zlatých podpory. Zemřel po šedesátileté službě 24. června 1818 v nedožitých osmdesáti letech, když o šest let přežil svého slavného syna Jana Ladislava.

Tabulka z hrobu Jana Josefa Dusíka s chybným letopočtem (správně: * 1712 - † 1750)

Stará poštovní schránka. Modrá jako studánka, po obvodu lemovaná červeným proužkem s bílými okraji, pod šterbinou na vzhazování dopisů jednoduchý piktogram dopisní obálky s červenou pečeti. Stará zapomenutá československá poštovní schránka. Našel jsem ji nedávno mezi haraburdím v kůlně. Zarovnána stejně starými a nepotřebnými věcmi zbavenými identity a užitečnosti, krčila se za trámem, obestřena letitým prachem a pavučinami bez pavouků. Takové malé muzeum ztraceného času. Žádné starožitnosti, jenom hřbitov mrtvých a nenávratně odložených věcí. Docela obyčejných věcí.

Schránku jsem vytáhl zpod ztrouchnivělého trámu, oprášil ji a umyl houbičkou namočenou v saponátu; byla jako nová. Byla to jediná věc, která nebyla mrtvá. Měla duši, paměť, možná i srdce, a také zámek pod víkem dosud fungoval.

Postavil jsem ji v kuchyni na stůl, a jen tak sám pro sebe, zeptal jsem se: „Co s tebou? A proč jsi tak těžká...?“

„Protože jsem plná životních příběhů a osudů lidí, kteří mi důvěřovali a v důkladně zalepených obálkách svěřovali svá tajemství, radosti, strasti, lásky i naděje, zklamání a bolesti,“ odpověděla schránka.

Lekl jsem se. Schránka, která mluví, není běžná věc. Našel jsem poklad. Pak jsem se zhluboka nadechl: „A můžeš mně o tom vyprávět něco víc?“

„Nemůžu. Protože jsem do všech těch dopisů a psaníček viděla, tak by to bylo porušení listovního tajemství!“

„Tajemství jsou už dávno promlčena,“ namítl jsem.

„Možná, že de jure ano, ale nejsem zas až tak stará, takže lze předpokládat, že někteří odesilatelé dosud žijí a nechtěla bych se někoho dotknout nebo někomu ublížit.“

„Vezmu to na sebe!“ Řekl jsem.

„To nejde,“ odmítla. „Mé svědomí na sebe vzít nemůžeš.“

„To ne, ale něco málo... příběh, epizodu, nějakou neškodnou vzpomínku...“, naléhal jsem, „to by snad šlo, ne?“

Odmítl se. Řekl bych, že usilovně přemýšlela.

„Dobrá...“, řekla tiše po chvíli. „Mám ale jednu podmínku; a sice, že se nebudeš na nic vyptávat a že mi nebudeš skákat do řeči. Slibuješ?“ Přikývl jsem a sáhl do šuplíku pro tužku a poznámkový blok: „Slibuju...!“

„Nemusíme chodit daleko,“ řekla a pokračovala: „Visela jsem na zdi domu, kde jsi bydlel, kousíček od okna, za nímž stálo piáno. A jednoho letního dne, okno bylo otevřené, hrál jsi na to piáno píseň Nebe na zemi. V tu chvíli ke mně přistoupil listonoš Hlavatý a ještě než odemkl zámek víka, zrudl a zaškubal hlavou: „Já mu dám! Místo aby piloval bajerovku, masť foxtrotle!! Šmytec mu přerazím vo hlavu...!!!“

„Když jsem pak přišel do houslí,“ zavzpomínal jsem, „ve dveřích mě místo pozdravu vytrhl pouzdro z ruky, vytáhl z něj šmytec a praštil mě s ním do hlavy. „Já ti dám foxtrotle!“ vykřikl na celý Doleňák. „To byl Jaroslav Ježek,“ podotkl jsem tiše. „A ještě budeš odmítovat?“ Prásk...! Žíně záupěly podruhé. Protože pan Hlavatý nosil v uších vatu, mnozí si mysleli, že nedoslýchá. Leč opak byl pravdou; listonoš slyšel i trávu růst... to si jen chránil svůj absolutní hudební sluch. Aby se uklidnil, chopil se houslí a na plné pecky vystříhl slavný Vjezd gladiátorů od Julia Fučíka, svoji nejoblíbenější skladbu. Dřel ty struny smyčcem od žabky, až se z žíně kouřilo jako z vápenky. Prostor mezi kobylkou a hmatníkem měl tak zaprášený, že by se to dalo luxovat. A od té chvíle jsem vždy, než jsem šel do houslí, položil housle na stůl, pořádně nakalafunoval smyčec a jako pilkou na dřevo jsem s ním dřel o struny, aby toho bílýho prášku bylo pod kobylkou co nejvíc, a aby to vypadalo, že usilovně cvičím. Jenže opak byl pravdou a boulí na hlavě přibývalo...“

„Něco jsi mi slíbil?“ přerušila mě schránka.

„Promiň,“ řekl jsem provinile, „zapomněl jsem...“

„Faktem ale je,“ pokračovala, „že muzikant byl perfektní. Stejně jako listonoš. On byl sice mrzout, ale doma i v práci byl neskutečný pedant. Pravda, byl trochu sobecký, všechno muselo být tak, jak to on sám nadirigoval, hlavně pak doma. Mrzoutem se stal proto, že si naplánoval dva syny, ale žena mu dala jen jednoho. Druhá byla holčička. A to pan listonoš dost těžko nesl. Veškerá laskavost vůči rodině i dětem se rozplynula, zejména vůči dceři byl hodně chladný a odtaziť.“

Často si u Laušmanů kupoval zákusky, jež přímo mluvoval, ale když přišel domů, zamkl je před dětmi do skříně, aby mu náhodou kousek z těch sladkostí neužďfbly. Jenže většinou na ně zapomněl a za pár dnů je pak zkažené vyhodil. Nejvíc ho ale rozhodilo, když se k nim do domu nastěhoval jistý Jan Týl, Slovák, taky listonoš. Tedy on se nenastěhoval, ale byl nastěhován. Sloužil totiž v ruských legiích a po válce dostal veliký obnos peněz, za které si měl pořídil bydlení. Týl ale peníze utratil za šperky a kožichy, takže ho nastěhovali k nim. Byl to zvláštní, zlý člověk, ten Týl. Viděl jen na jedno oko, přes druhé nosil černou pásku... Ale zpátky k Hlavatému; byl to nejen precizní listonoš, ale též muzikant, kapelník a učitel. Ke svým žákům byl tvrdý, ale kdo se snažil, toho naučil, protože sám uměl. A uměl toho opravdu víc než dost!“

„Taky mlátit šmytcem do hlavy,“ neodpustil jsem si. „Ale on byl přece hlavně listonošem, ne?“

„Už zase...?!“

„Omlouvám se...“

„Jako listonoš působil v obou městských rajónech, v Dolní Nové Vsi, často jezdíval také do Lán. Na černém velocipedu, s koženou brašnou přes rameno a vlající pelerínou za sebou. Pan listonoš, pan muzikant, pan Hlavatý. Ale především a ve všem - pan pedant. Tehdáž si totiž listonoši na svém povolání zakládali a byli na ně jaksepatří hrdi. Dnes už se, bohužel, stavovská hrdost moc nenosí. Nejen na poště.“

Václav Hlavatý zemřel před třiatřiceti lety a odpočívá v pokoji na vrchu Gothardu v Hořicích, v hrobě č. 247...“

„Toť vše?“ zeptal jsem se, když se schránka odmlčela.

„Dalším listonošem,“ pravila po chvíli, „byl muž střední postavy, hubený, s prořídými vlasy nad vysokým čelem a s pronikavým pohledem. Jmenoval se Antonín Kittler a stejně jako Hlavatý, i on byl pedantem non plus ultra. Byl to dobřák od kosti, člověk udělající, měl přezdítku „služebník“. Byl vyučen ševcem, na poštu nastoupil jako „poštovní zřízenec“, později se vypracoval na „poštovního podúředníka“, na což byl velice hrdý. Krom služby na poště dělal správce fotbalu a hráčům spravoval boty-kopačky. Rád tancoval, pil kafe a kouřil cigarety. Jeho rajón patřil k rejtrosáhlejším: Hřídelec, Lány, Choteč, Svatojánskej Oujezd, Prostřední, Horní a Dolní Nová Ves, Javoří, Oulře, Tikov, Dobeš, Lukavec...“

„A to všechno stihnul?“ podivil jsem se.

„Za něco tu přezdítku dostal, ne? A nepřerušuj mě pořád!“

„Promiň...“

„Někdy na počátku padesátých let přišel na poštu dopis z Ameriky. Byl adresován paní Kačírkové, co bydlela v lukách za Bohumilkou a byl od jejího syna, který po komunistickém puči v osmačtyřicátém odešel do Států. Když ten dopis zahlédl Týl, okamžitě zakázal jeho doručení. Nato Kittler namítl, že když už dopis urazil takovou vzdálenost, nadto byl od syna, měl by být doručen. Týl trval na svém a dopis schoval. Kittler pak zůstal na poště déle, dopis našel a ještě téhož večera paní Kačírkové doručil. Když se to Týl dověděl, řekl Kittlerovi, že se službou u pošty končí a že půjde hákovat do dolů. Jenomže doktor pana Antonína shledal pro práci v dolech neschopným, takže ho přeložili na nádraží ve Staré Pace na překládku poštovních vagónů, kde strávil celé čtyři roky.“

„Nezlob se, schránko, že tě zase přerušuju, ale můžeš mi říct, kolik tenkrát takových „Týlů“ ve městě bylo?“

„Nemůžu. Listovní tajemství... Ale něco ti přece jen řeknu, písálku - asi by ses moc a moc divil. A nejen ty, ale i mnoho jiných. Naštěstí takových „Kittlerů“ bylo podstatně víc. Pan listonoš ještě v důchodu vypomáhal na poště se vším, co bylo zapotřebí, příležitostně vypomáhal s roznáškou po všech rajónech. Dneska slovo služebník zní poněkud pejorativně, tehdá to byl titul, za který byl každý vděčný a kterého si velmi vážil. Antonín Kittler pracoval do posledního dne svého života. A jednoho rána vstal z postele, uvařil si kafe a zapálil si cigaretu. Procházel se po místnosti, pohvizdoval si a najednou bác - infarkt. Kolem deváté dopoledne ho přivezli do nemocnice v Nové Pace, kde dostal druhý záchvat a v půl druhé odpoledne zemřel...“

„Rychlý konec, krásný konec,“ troufl jsem si podotknout.

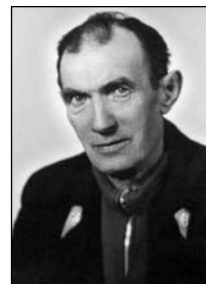
„Jak se to vezme. Mohl tu ještě nějaký čas být... kdyby byl nepil to kafe a nekouřil. Ale pámbu mu dal nebe, to modré pošťácké nebe, když už ne za tu „službu“, tak určitě za ten dopis pro paní Kačírkovou.“

„Služebník“ Antonín Kittler odpočívá v pokoji sotva pár kroků odtud, v hrobě č. 709 na bělohradském hřbitově...“

„Posledním,“ po krátké pauze pokračovala schránka, „nejstarším z těch tří, byl dolnoveský Josef Kněžourek. Subtilní člověk bledý v obličeji, vlasy jako hedvábí, oči šedo zelené, pohled vždy soustředěný jen na to, co bylo za daných okolností nejdůležitější. Chaplinovský knírek dodával jeho tváři aristokratické vzezření. Byl archetypem svérázného českého pošťáka, ateista, silný kuřák globusek. Jezdíl na velkém černém kole, vpředu i vzadu olbřímí nosiče na balíky, přes rameno brašnu vonící jelením lojem. Stejně jako předchozí dva, také on byl na své postavení „poštovního podúředníka“

Václav Hlavatý
1900 - 1974

Antonín Kittler
1902 - 1979

Josef Kněžourek
1898 - 1963

hrdý, v důslednosti a přesnosti je snad ještě překonával.

S jistým Mertou ze Třetí strany jezdil s koňským poštovním vozem k prvnímu rannímu vlaku na bělohradské nádraží. Sousedka Matoušová si podle něj řídila hodinky. Narodil od Hlavatého byl Kněžourek přímo rodinným vzorem. Přestože ho manželka často sekýrovala, nanejvýš když z něj cítila pivo, udělal by pro rodinu první a poslední. Sice občas hudoval: „A baba reje a reje a reje...“ nebo „A baba mě tejrá a tejrá,“ dětem vždy ze služby přinášel bonbóny, čokoládu nebo koláče, často je obdaroval drobnými mincemi; tehdá totiž pětadvacetník něco znamenal, a když vnuky obdaroval osmkrát po jedné minci, byly to dvě koruny, a to už byly docela slušné peníze. Do hospody moc nechodil, ale když mu někdo při roznášce nabídl sklenku, nikdy neodmítl. Jednou, vracel se domů trochu víc „unavený“, nedaleko své chalupy zastavil, opřel se i s velocipedem o sloup a usnul. Když se pak probíral, seskočil z kola a opíraje se o řídítka, dovrával domů po svých. Taky to byl pěkný „proutník“, ještě v šedesáti se živě zajímal o „osmnáctky“, zda-li jen pohledem či doopravdy, to se už nikdo nedoví, stejně, jak to všechno stíhal. Po službě totiž ještě zedničil (za 6,- Kčs na hodinu!), hodně času také věnoval svým úlům. Byl totiž vášnivým včelařem.

Nade vše miloval švestkové knedlíky a okurkový salát s kyselým mlíkem. Ten musel mít každý den.

Léta ubíhala, a protože balíků bylo stále víc a víc a byly stále objemnější a těžší, pořídil si motocykl. Čezetu, stopětadvacítku. Tehdá to byla věc nevídaná, takže když přijel domů, řekl ženě, aby se s ním jela projet. Manželka zprvu odmítla, neboť z něj cítila pivo, ale pak svolila a šla se převléknout k premiérové jízdě. A pan listonoš na to, že prý ještě motorku před jízdou umyje v Javorce. Namísto toho se ještě sám jel projet, u Hameráku havároval a zlomené žebro mu propíchlo plíce. V nemocnici pak při té příležitosti zjistili, že má rakovinu. Pak už to šlo všechno velmi rychle...

Pochován byl na byšickém hřbitově, v hrobě č. 6 u západní zdi, odkud měl nádherný výhled na kouzelné západy slunce nad Českým rájem, Kumburkem a Tábořem, ale hlavně - na svou rodnou chalupu u Javorky na Dolní Nové Vsi...“

Přerušil jsem ji: „Až doteď jsem ti všechno věřil, schránko, ale co můžeš vědět o západech slunce, když jsi visela na východní zdi našeho domu...?“ A schránka umlkla nadobro.

Mohl jsem se dovědět víc, ale porušil jsem slib. Škoda...!

O dalších pošťácích se už asi nic nedovím. Vím však, že všichni byli posledními, a že s nimi zmizely z nároží i modré poštovní schránky. Místo pošťáků dnes roznášejí poštu ženy. Poštovní doručovatelky. Doba pokročila, vesmírem poletují raketoplány, ale pro „paní počty“ se nezměnilo celkem nic.

Objemné brašny a velocipedy jim zůstaly. I když - některé mají kolo s přehazovačkou. Inu, také pokrok...!

HÁJENKA V HORNÍCH LÁNECH

Hájenska v Horních Lánech

Šestá bývalá hraběcí hájenka je v Horních Lánech. Jedná se o kamenné obydlí čp. 73. Když jedete po silnici z Lánů do Valdova, tak ji máte po levé ruce, za říčkou Heřmankou. Jihozápadně od hájenky je Malá Horka (398 m) a Hřídolec. Vznik novější hájenky v Horních Lánech není znám.

Hajný pečoval o 120 ha lesa po obou stranách silnice. Za první republiky prodal hrabě Merveldt z této výměry 4 ha Františku Pilařovi, který provozoval lom s autodopravou. Hranici uhlířskou hájovnou tvořila cesta ke Kamennému vrchu (424 m). Lesní terén je hodně členitý, kopcovitý.

Jako všechny obdobné revíry tvoří les jehličnatý a listnatý porost. V letech 1920 - 22 napadla zdejší lesy mniška, jejíž housenky sežraly jehličí, a tak les zahynul. Dokonce ve Valdově, když se stěhovaly do dalšího lesa, zastavily housenky vlak. V té kaši housenek se lokomotivě protáčela kola. Ušchlé stromy poráželi dělníci ze Šumavy a Podkarpatské Rusi.

Dnes se tyto 85 let staré pomníškové porosty postupně obnovují i v okolí naší hájenky v Horních Lánech. Sází se převážně polostinné dřeviny - buk, dub, jedle, částečně i smrk.

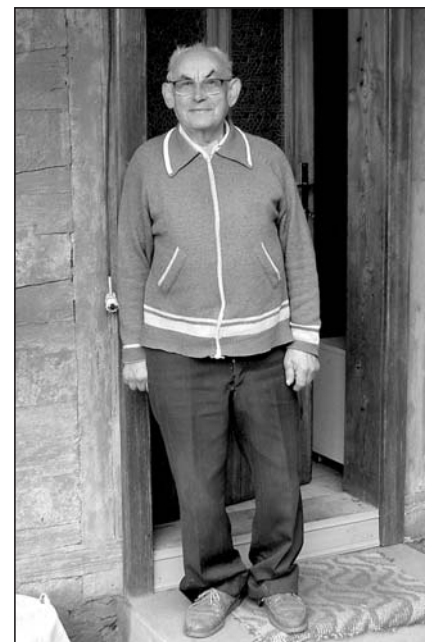
O dnes již dávno zapomenuté hájence v Horních Lánech a nejen o ní jsme si nechali vyprávět od čtveřice pamětníků. Nejstarší z nich je lánský veterán **Antonín Urbánek** (85), který jezdí na krásném modrém motokole. Druhým je **Jaroslav Drábek** (81) z Horní Nové Vsi, jehož manželka Lidmila vyrůstala v hájence v Horních Lánech. Třetím je **Josef Pavel**, o měsíc mladší než pan Drábek, bývalý vyhlášený autoelektrikář. A čtvrtým do party je 71letý **Antonín Kozel**, výborný exhokejista Bělohradu a hornolánský patriot.

O hajných, sousedech, kamarádech, škole i vodě

Urbánek: „Po válce, v devatenáctém roce, začal na hájence Josef Popek. Oženil se a ve dvacátém se jim narodil syn Václav (13. 7.). V Hořeních Lánech bylo šest baráků, dnes už jenom pět. Naproti bydleli Kozlovi, co měli spoustu dětí. No a hajnej Popek vzal malýho Vašíka do nevelký nákupní tašky a přines Kozlovým dětem kluka ukázat. Já pak s Vaškem Popkovým dost kamarádil. Chodili jsme spolu i do hos-

podářské školy v Hořicích. To už sloužil starý Popek na polesí v Dobši a u nás v Lánech byl hajnej Matátko. Na jaře jsme jezdili do hořické školy na kolech. Vašek na mě čekal v Lukavci na křižovatce u Maixnerů. Někdy jsem nejeli do školy, ale k Honegerovým do vinárny nebo do Libonic za holkama. Takhle se dřív študovalo!“

Kozel: „Kozlovi pocházejí z Hořeních Lánů. Jedenáct dětí. Každý druhý rok bylo děcko, jenom jednou to vyšlo za 3 roky. Všichni se vyučili řemeslu. Nejraději jsem jezdil ke strejdovi Bohoušovi do Brandejsa. Ten měl cukrárnu a výbornou zmrzlinu. Jinak Horní Lány, to byla jedna velká rodina. Komunita, která šla do sebe. Většinou jsme se scházeli v Zezulkovém mlejně. Tady se peklo, povídalo, tady jsme si hráli. Nahoře na rybníku jsem se naučil bruslit, to byl můj budoucí hokejový základ. Jak praskaly ledy, tak jsem chodil domů často zmáchaný. Když to bylo dvakrát po sobě, tak povídá máma: ještě jednou a už ti, Tondo, nařežu.“

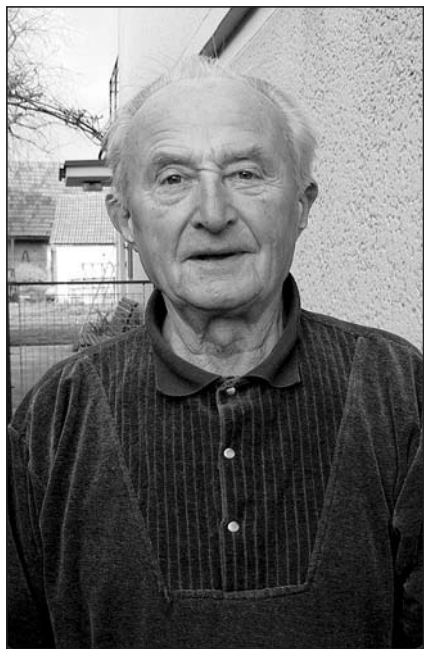
Jaroslav Drábek

Drábek: „Tuhle původem hájenku koupil můj pantáta Josef Novotný ve třicátém. Novotní pocházeli z Horní Vsi, ze Zadního kopce. Moje manželka Lída se narodila na Horní Vsi v květnu 29, ale vyrůstala v Hořeních Lánech. V pětáctýřicátém jsme spolu začali chodit. Kluci Láňáci lítali za holkama na Hořeňák. Já abych to trochu srovnal, tak jsem si zase namluvil holku od nich. Od hornoveských zastávky jsem šel podél tratě k Černýho vochtrovně a pak jsem za cvičákem seběhnul do Hořeních

Antonín Urbánek

Lánů. Na Maršovou, nad Zezulkovým mlejnem, chodili lidi na jehličí, tím se topilo, hajnej to ale nerad viděl, les přicházel o hrabanku. Manželka má ještě sestru Zdenu, která žije ve Zboží.“

Josef Pavel

Pavel: „Zezulkův nejstarší syn Vašek vykopal ze Sklepníku, kde je lom a pramen vody, rejhu a napájel jejich studnu nad mlejnem. No, je to přes 300 metrů. Hezky po vrstevnici, obkroužil stromy a dostal tak nově zdroj vody pro barák i dobytek.“

Drábek: „Vyprávěl mi pantáta Novotný, že když byla ta velká voda na Pace, 26. května 36, tak i Heřmanka v Horních Lánech udělala svý. Traverzy mostku nad hájenkou se zdvihly jak sirky a flákly do řeky, silnice nad Imlaurovými byla podemletá.“

Kozel: „Mně bylo pár měsíců. Byl jsem prý i s prasatama schovanéj na půdě.“

O partyzánech, zajatcích, sestřeleném bombardéru B-17G, střelivu a hedvábí

Urbánek: „Koncem druhý války se objevili v Lánech Belgičani, kteří utekli z transportů. No a na Malý Horce zase byli Rusové a mezi nimi nějaký Boris. Srub byl i pod dráhou. Franta Pilařů Belgičany ustrojil a dokonce vyrazili na bál.“

Kozel: „My jsme s těma Belgánama jezdili hrát po vesnicích fotbaly. Byli jsme ve Vlkově, kde kopal Jindra Kobr, v Kumburském Újezdě. Nás Láňáky dával do kupy Zdeněk Vokrouhlecký.“

Pavel: „14. února 45, když spadnul v poli u Malé Horky ten americký bombardér, tak jsem byl dost brzo u toho. Lomnický Podzimek, který o tom vydal knížku Oheň v oblacích, si ode mě půjčuje letecký mapy. Měl jsem i kompas a malou pilku. Taky jsem šel za četníkem Krejčím, co vedl kapitána Lewise. Střihavková pozdravila amerického pilota a on ji hodil bonbóny. S Mirkem Romaniukovým, to byl můj nejlepší kamarád, jsme sebrali červený, krátký patrony. A ty jsme večír v deset hodin na lánském cvičáku odpalovali z prkna. Pálili jsme směrem k Brádlavým. Jak střela dopadla, najednou červeně, až jsme mysleli, že jsme zapálili stavení. Naštěstí střela skončila před Brádlavými na hnoji.“

Antonín Kozel

Kozel: „Druhej pilot bombardéru Robert Whitelaw byl v 84. roce tady v Československu. Chtěl vidět Hřídlec, kde s tím bombardérem spadli. Nějak se to přes Hrnčíř v Hřídenci a Tarantnovi zkontaktovalo a já měl Whitelawa ubytovaného na chalupě v Hořeních Lánech. No ale zpátky k tomu únoru 45. My kluci jsme běželi přes kopec a ukořistili pár střel z éra. Střely měli ekrazit ve špičce. Dali jsme je k Zezulkovým do mlejna. Julča Zezulková seděla u velkých kamen a místo dříví přiložila jednu tu střelu. Kamna na cucky, úraz naštěstí žádný.“

Můj táta měl doma zase přídavnou gumovou nádrž na vodu. Za deset cigaret ji dostal od hlídkujícího Němce. A máma, dámská krejčová s dílnou v Hořeních Lánech, u které se učila i Lída Novotná - Drábková z hájenky, šila z padákového hedvábí ženským blůzky.“

O selatech pod Křížkem, hokeji s Babičem a záhadném sklepe

Urbánek: „Když jsme jezdili s Vaškem Popkem do hořické školy, tak jsme při cestě domů byli u toho, jak se v tý prudký zatáčce pod Křížkem srazil pivovarský vůz s nákladáčkem starýho Jakoubka. Ten vezl na korbě 25 selat. Po nárazu korba rozbitá a milá prasata lítala po lese. Pomohli jsme je Jakoubkovi pochyty a pohlídat u rozsekaný korby. Pivovarák odfrčel do Paky.“

Kozel: „Dobrý, Tondo (k Urbánkovi). Já zase hrál se synem starýho Jakoubka Jarkou, kterému jsme říkali po ruským hokejistovi Babič, v jedné lajně hokej. Hrál se s Pakou, snad tisícovka lidí za sokolákem v Bělohradě. Gólmán Eman Stejný přijel na zápas až ze Slovenska, kde dělal. Jarka Jakoubek hrál centra, já levý křídlo a Olda Vinčálek pravý. Jarka mi dával skvělý příhry, jak on říkal materiál. Pace jsme dali 10:0 a já po Jakoubkovým „materiálu“ dal pět branek. Novopacký brankář Jirka Vávra úplně šlel!“

Pojďme zpátky k hájence. Na konci Hořeních Lánů je vpravo od silnice písák a cesta od vochtrovny. Tam byl rozpadlej sklep. Sem jsme jako kluci chodili posedět, blbnout a pokuřovat. Snad to byla stará hájenka ...“

Ještě hodně řádků by se dalo popsat o šesté hájence, Horních Lánech a lidech okolo. Zbývá však dodat, že současným majitel čp. 73 je Vladimír Ditrich, zedník a obkladač ze Staré Paky.

70 sedmdesátiletý František Černoch

Čtenáři – pamětníci si jistě vzpomenou, že fotbalové zpravodajství v deníku Československý sport končovalo kdysi pravidelně slovy „stranu připravil František Černoch“. (Myšlena tady byla samozřejmě strana novinová). A protože od té doby uplynulo ve Vltavě přece jen už hodně vody, František Černoch, novinářským jménem FRČ, se letos zařadil mezi sedmdesátníky. Povoláním redaktor, zpravodaj, komentátor a glosátor, reportér, spisovatel a v jisté době také oficiální „tiskový mluvčí Čs. fotbalového svazu. Dnes zasloužilý důchodce a také tak trochu bohem v tom nejlepším slova smyslu a hlavně bělohradský rodák. Pro mne, když dovolíte, to tedy bude většinou jen Franta, protože tak ho znali a stále znají všichni kamarádi, přátelé, kolegové a vrstevníci z Lázní Bělohradu, Tachova, Prahy i z celé sportovní, především fotbalové, ale také tenisové veřejnosti.

Není vůbec jednoduché psát o někom, navíc o osobnosti známé a populární, života pestrého a bohatého, a navíc o někom, koho jsem už asi 47 let neviděl a vlastně ani nevěděl, kde ho hledat. Bělohrad jsme oba opustili přibližně ve stejné době na přelomu padesátých a šedesátých let, vydaje se každý jiným směrem. Jeho návštěvy v Bělohradě, jak jsem zjistil, jsou prý velmi vzácné a hlavně krátké a nečekané. Kromě toho vede takový zvláštní dvojí život, protože vždy týden je v Praze a týden v Tachově.

Tam je doma u své milované ženušky a bez Prahy nemůže být také. A dětičky, ty už má trochu dál, dceru v Itálii a syna dokonce v Kanadě. Nezbylo mi tedy nic jiného, než požádat o pomoc Frantovu sestřičku paní PharmDr. Janu Roušarovou, která nejen že obnovila a udržuje tradici rodinné „Lékárny u České koruny“, ale její zásluhou se i celý dům, ta krásná dominanta na nároží náměstí K. V. Raise v Lázních Bělohradě, zaskvěl v nové kráse.

Zajímavé tady bylo už mé první setkání s paní Janou. Poté, co jsme se také po těch mnoha letech kupodivu poznali, a sdělil jsem jí důvod mé návštěvy, její první slova byla: „... a není Vám Franta něco dlužen?“ Ujistil jsem ji, že nikoliv, ale vida její ustaraný pohled mě napadlo, že vyslovit jakoukoliv částku, dala by jistě všechno na místě do pořádku. Pokaždé se musím znovu zasmát, kdykoliv si na tuto epizodu a na Frantu vzpomenu. Jinak se mi tady dostalo řady důležitých informací a kontakty na bratříčka, za což této milé dámě a, což nemohu nepřipomenout, první polistopadové starostce města Semily, ještě jednou upřímně děkuji. Pak mi už stačilo několik telefonátů, nějaký dopis a naše první setkání v Praze Na Perštýně bylo hotovou věcí. Kupodivu jsme se i poznali a pak následovala setkání další, plnil se poznámkový blok i paměť diktafonu, protože je o čem hovořit a myslím, že zdaleka to není všechno. Teď už ale k věci!

Začátky Františka Černocha

Tak malý František Černochů se narodil 7. března 1937 v 7 hodin a hned připomíná, že den a měsíc narození jsou stejné jako u našeho prvního prezidenta T. G. Masaryka. A hned dodává, že sedmičky se s ním táhnou celý život, protože kromě data narození se v Tachově ženil 7. 7. ve 12:07 a se svojí nevěstou 7 měsíců také chodil. A kdyby se prý na gymplu dávaly coby známky také sedmičky, určitě by alespoň z ruštiny či matiky nějakou dostal. Mimochodem, se svojí nastávající se seznámil krátce po svém nástupu do zaměstnání v Tachově, jak jinak, při školení rozhlasových hlasatelů. Tenkrát, když ji prvně

Frč s Emilem Zátopkem

... a Olegem Blochinem

uviděl, prý prohlásil „ta a žádná jiná“. Připomíná ale, že dříve než z toho byla vážná známost, zeptal se na rovinu, zda někdo z rodičů není ve straně. Ale ještě k tomu narození.

Bělohrad v té době, koncem 30. let, byl živé a rušné městečko a taková událost se tady šířila rychlostí blesku od ucha k uchu, k čemuž sloužilo tenkrát mnoho informačních center. Pro pány to byly hospody, kterých bylo jen v samém centru 7, a také oficíny, kterých bylo 5 a pánové je navštěvovali obvykle i dvakrát týdně. A informovat zákazníky při plnění vlastních kosmetických povinností byla pro každého holiče nejen samozřejmost, ale i stavovská čest. No a pokud šlo o tu druhou polovinu populace, něžné pohlaví, tak k tomu tady byla k dispozici spousta obchodů a krámků na náměstí i v přilehlých ulicích. Je svědecky doloženo, že v řeznictví pana Lejdara na náměstí jedna z přítomných zákaznic oznámila tuto novinu slovy: „*Tak v lékárně mají malého*

černouška“. Načež jiná opáčila: „*Dejte pokoj, já myslela, že ta paní lékárníková je taková slušná ženská*“. Nakonec to samozřejmě všichni vzali jako vtip a slovní hříčku. Jen mimochodem, co moje paměť sahá, tak prvního nefalšovaného černocha viděl Bělohrad někdy v polovině čtyřicátých let. Ten tady pod jménem Aliben Abdul vystupoval v cirkuse Saran se skupinou řeckořímských zápasníků v čele s legendárním Gustavem Frištenským.

Inu nic s tím nenaděláme, ale na světě už to tak chodilo, že rodina pana lékárníka patřila vždy a všude na maloměstě k místní smetánce, a když se narodil první potomek, byla to významnější událost, než bylo-li to někde v chalupě nebo dělnické kolonii. I když zrovna v tomto případě si dovoluji tvrdit, že pokud jde o Černochovy, tak oni byli tou výjimkou, která potvrzuje pravidlo. I František vyrůstal jako každý normální kluk. A když už jako devítiletý coby

Při rozhovoru s Josefem Bicanem

ministrant, vítal na schodišti vedoucímu k bělohradskému kostelu Všech svatých královéhradeckého biskupa monsignora Mořice Píchu, který přijel za účelem biřmování, ten ho zde pohladil, přičemž pronesl prorocká slova: „*Z tebe bude řečník*“. Důstojný pán Nosek, zdejší vikář, ale poznamenal: „*Ne ne, z něho bude sedlák*“. On totiž malý František většinu svého volného času trávil u koňů. Ať už to bylo v maštali povozníka pana Šťovíčka nebo v chlévech sedláků (po únorovém puči v r. 1948 pronásledovaných kulaků) pánů Finka nebo Jakoubka. A nejšťastnější vůbec byl sedět vedle hospodáře na kozlíku s bičem v ruce a s koněm před sebou. Podle tatínka měl ze syna být jednoznačně a bez diskuze pan lékárník František Černoch III. Jak se ale ukázalo, úplně jiného mínění byly asi sudičky přítomné u Františkovy kolébky, ale o tom až příště.

Frč s Josefem Venglošem

Tahání za kníry s Antonínem Panenkou

Bekovo zahradnictví

Rozkvetlé pole macešek a cinií, muškáty růžové, červené i fialové, begonie v několika barvách i tvarech, nové odrůdy květin, o kterých jsme před lety neměli ani ponětí – to je současné Bekovo zahradnictví. Když se ve smutný dušičkový čas rozsvítí záplavou žlutých listopadek bělohradský hřbitov, můžeme si být jisti, že mnohé z těchto podzimních krasavic vyrostlo pod rukama manželů Kandrtových. Paní Zuzana je vnučkou pana Jana Beka. Ten pocházel z Vamberka, vyučil se v Praze a odtud přišel v roce 1931 do Bělohradu. Začal jako zahradník u Němců, tehdy Pekárků.

Bekovi s vnoučaty

Dobrý hospodář Jan Bek

Pan Bek věřil svým schopnostem a vyzbrojen nesmírnou pracovitostí koupil v roce 1932 od pana Šťovíčka nynější pozemek, kde tehdy stál jen zahradní domek a skleníky.

Na jaře v roce 1933 se pan Jan oženil s Aloisíí rozenou Kovandovou, dívkou, která pocházela z Loun u Mostu a s kterou se seznámil v Praze. Bydlení jim pro začátek poskytla rodina Lánských v těsném sousedství zahradnictví. V práci se jim dařilo, často si při ní i zaspívali.

Již na podzim roku 1933 se manželům Bekovým narodila dcera Hana, po dvou letech Eva, následovala Milena a konečně vytoužený syn Jan.

Ani jeden z těchto potomků neměl touhu pokračovat v rodinné tradici zahradnické. Snad nejbližší k této profesi má syn Jan jako zemědělský inženýr. V roce 1937 si Bekovi postavili na svém pozemku rodinný domek, jenž za oněch 70 let téměř nezměnil svou podobu a pouze jednou vyměnil obyvatele.

Asi to tak mělo být, že Jan Bek si uhájil své místo na slunci – a to doslova i do písmene – i po roce 1948. Odmítl nabídku pracovat v komunálních službách a raději se zapojil do organizace JZD, které mu ponechalo určitou volnost pro svoji práci. Pro poctivou, obětavou a obdivuhodnou službu svým zákazníkům – až do konce života.

V roce 1983 manželé Bekovi oslavili zlatou svatbu, o rok později zemřela paní Beková a v roce 1991 pan Jan Bek. V té době bylo již rozhodnuto, že rodinná tradice našla své pokračovatele. Paní Zuzana Kandrtová je dcerou nejmladší dcery manželů Bekových Mileny a

spolu s manželem Pavlem a dvěma syny osídlili ono pomyslné „místo na slunci“, aby pokračovali v zahradnické tradici po dědečkovi.

Asi to tak mělo být, že alespoň jedno z deseti vnoučat pana Jana Beka statečně bojuje s časem v těch pro ně nejnáročnějších údobích roku jako jsou Dušičky, bojuje s nepřízní počasí, když přijdou nečekané přízemní mrazíky nebo naopak období nadměrného sucha. Manželé Kandrtovi neznají dovolenou, snad jen období kolem Vánoc je klidnější – to se dělají „jen“ vánoční svícny. Ale v lednu se již připravuje setba pro příští jaro...

Ať se manželům Kandrtovým daří, ať si uchovají chuť a zdraví pro tak fyzicky náročnou práci. Ať přináší radost jim a všem věrným zákazníkům. A kdo budou jejich pokračovatelé? Na to je spousta času – a o tom bude psát již někdo jiný.

Každých rukou je třeba

Pokračovatelé firmy manželé Kandrtovi

U Machů

aneb Pohádky vonící mýdlem

Večerka pana Františka Macha k lítosti mnoha bělohradských občanů oznámila, že končí. A to způsobilo, že se pamětníkům vybavují vzpomínky na počátky tohoto nevelkého, ale oblíbeného obchodu na Třetí straně.

V třicátých letech minulého století se na něm pod výrazným nápisem ANTONÍN MACH krčilo sdělení, že v krámku je na prodej „smíšené zboží“. Byly zde tedy k dostání kromě základních potravin lahůdky, ovoce, káva, mléko, prací prostředky a užitečné pomůcky pro domácnost, jako například vařečky, krémy na boty, zápalky nebo mucholapky.

Pan Antonín Mach byl málomluvný dobrák menší postavy, jehož kulatoučká obličej zdobil knírek. S lidmi se příliš nebavil a za pultem se pohyboval pomalu a nenápadně. Byl sice majitelem, ale duší obchodu byla paní Marie Machová. Hbitá, ochotná, dobrosrdečná, usměvavá. Se zákaznicemi probírala současně bělohradské události, s dětmi žertovala a obdarovávala je reklamními pohádkami. A právě kvůli tomu jsem k nim chodil rád nakupovat. Získané čtyř nebo osmistránkové svazečky malého formátu jsem doma horlivě četl, čísloval a ukládal do krabice, která se stala jakousi filiálkou dětské knihovničky. Vzhledem k tomu, že ji dodnes vlastním, zjišťuji, že ilustrátory této skromné literatury byli Artuš Scheiner, Marie Fischerová

– Kvěchová, Vlastimil Rada a další. Na poslední stránce každé pohádky byla pochopitelně reklama. Některá doporučovala Ostroměřskou cikoriku, jiná chválila Pilnáčkovu mýdlo a další prohlašovala, že Radion pere sám. Leckteré firmy dokonce veršovaly: Ať jsi černý jako bota, umyje tě mýdlo Otta! – Milá paní, na mou věru, mýdlem Mogul jenom peru. – Vybírej si bystrým zrakem z mýdel všdycky jen to s rakem.

Když nastala válečná léta a stále se zhoršující nouze o potraviny, maminka oceňovala, jak Machovi jsou nezištní a děkovala jim. Paní Machová tehdy řekla: „Moc toho nedokážeme, ale pomáhat rodinám s dětmi se snažíme.“

Manželé Machovi měli dva syny. Antonína a mladšího Františka, který se po letech rodinného obchodu ujal. Franta býval však doma i na hřištích. Hrál fotbal, ale především byl slavným bělohradským hokejistou. Obchod na Třetí straně vedl do roku 1953, kdy režim živnostníky a obchodníky čím dál víc omezoval. Jeho syn, další František, se postaral, aby Bělohrad měl v letech 2002-2007 večerku. Ta se však v těchto dnech mění ve vinotéku.

Několik údajů o sympatickém obchodě vedle Zátíší by pamětník a sběratel pohádek chtěl uzavřít historkou, která mu uvízla v paměti, třebaže se udála před sedmdesáti lety.

Paní Machová zjistila, že se rozprodalo mýdlo vystavené na polici, a tak manžela poslala do skladu za krámkem.

Machův obchod smíšeným zbožím na Třetí straně

Pan Mach poslušně odcupital, aby vypáčil další bednu z Ottovy továrny v Rakovníku, ale dlouho se nevracel.

„Co se děje?“ divila se paní Machová. „Proč se tam zapomněl?“ Vydala se za manželem, a když se po chvíli vrátila s náručí mýdel, smála se na celé kolo: „Tak si představte! On tu bednu sice rozdělal, ale protože navrchu ležela reklamní lejstra, tak se tam s brejlema na nose usadil a čte si jednu pohádku za druhou!“

Zákaznice se usmívaly, chichotaly, ale já pana Macha chápal a dokonce mu záviděl. Tak by rád seděl nad pohádkami, které voněly mýdlem.

Obchodník a hokejista František Mach z dnešního hlediska „starší“

Antonín a Marie Machovi se synem Františkem

**Rozhovor s ředitelem SOU
Mgr. Pavlem Petrem**

Kolem Středního odborného učiliště v Lázních Bělohradě probíhal v létě neobvyklý mediální šum, co nám k tomu můžete říci?

Druhého července letošního roku mně bylo oznámeno, že učiliště by mělo od 1. 1. 2008 skončit svoji samostatnost. Celé léto se poměrně intenzivně jednalo, protože důvody zrušení na straně zřizovatele nebyly prakticky žádné. Díky úsilí nás všech (vedení školy, pana starosty ing. Šubra a ředitele Depragu ing. Kotyšky, který je zároveň předsedou školské rady) se podařilo hrozbu odvrátit. Tímto bych jim chtěl poděkovat. Nebyť spolupráce s firmou DEPRAG, nebylo dnes co řešit. Na základě těchto jednání 14. září zastupitelstvo Královéhradeckého kraje stáhlo tento bod z programu. Učiliště dál funguje samostatně.

Jaká je tedy současná situace?

Škola nadále normálně funguje, tak jako před 2. červencem, kdy rozruch začal. Normálně probíhá nábor do všech oborů, které má škola v rejstříku. Tedy žádná změna, nic podstatného.

Chystáte nějaké změny v příštím roce?

Nechystáme žádné zásadní změny. Budeme se držet stávajících učebních oborů, o které je ze stran zaměstnavatelů velký zájem. Myslím si, že do Bělohradu patří především učňovské obory. Pokud společnost a především její představitelé nepochopí nutnost podporovat učňovské obory, po kterých je v průmyslu a službách velký hlad, bude muset spousta firem v blízké budoucnosti odříkat zajímavé zakázky, protože nebude „s kým“ tyto „zajímavé zakázky“ realizovat.

Děkuji

Text a foto: Ladislav Stuchlík

NABÍZÍME SLUŽBY

PEDIKÚRA

klasická pedikúra, masáž nohou, peeling, zábaly, SPA pedikúra (péče o nohy, solné zábaly nohou)

MANIKÚRA

klasická manikúra, masáž rukou, peeling, zábaly, P - shine (kúra na ozdravení přírodních nehtů)

MODELÁŽ NEHTŮ

modeláž nehtů UV gelem, Francouzská modeláž

Ilona Fejfarová, Dolní Nová Ves 23, Lázně Bělohrad
mobil: 608 452 403
e-mail: ifejfarova@seznam.cz

Reakce na článek

Vážená redakce BL

po přečtení článku „Kam se ztratil mlíčník?“ ve 4. čísle BL, bych rád autorce článku pomohl s hledáním odpovědi na otázku z názvu. S reakcí si dovoluji přijít jen proto, že jsem tento obchod od r. 1992 téměř dvanáct let provozoval.

Palačinky, káva, smaženky, čerstvé rohlíky a chlebičky – to vše s možností posezení ráno od pěti do šesti odpoledne (pravda o víkendu jen do dvanácti). To je jedna strana mince.

Druhou stranou pak je ta, která již ze strany zákazníka tak vidět není. Krom jiného stále stoupající hygienické nároky na používané zařízení a prostory s sebou nesou nemalé náklady, které se do pronajatých prostor těžko investují, zvláště pak, když se do obnovy objektu nevrací ani část nájmu a pronajímatel nájemní smlouvu nechce sepsat déle než na jeden rok.

A při celodenní otevírací době s tak pestrým sortimentem lahůdkářské výroby není zanedbatelné ani mzdové zatížení a již při minimálních mzdách.

Ale, aby si někdo tato slova nevyložil jako pláč nad rozlitém mlékem. To bych nerad. Jen chci připomenout, že podnikání v tomto oboru na malém městě opravdu není jednoduché. Vždyť po mém odchodu

*Pěkný pozdrav z Českého ráje
Vám posílá Libuše Marhanová.
Včera jsme si vyšlápli přes Brtev,
Bukovinu na Krkonošskou vyhlídku,
bylo tam nádherně. A doma
jsem si vyhledala výpisky i okopírované články z Bělohradských listů,
příjemné vzpomínky. Přeju Vám
pevně zdraví a elán stálý.*

du z těchto prostor je zde během kratší doby již třetí nájemce, a že bělohradský „mlíčník“ se držel daleko déle než stejně vyhlášené provozovny „U šmudel“ v okolních obcích, jak je sama autorka znala poměrů nazývá, je jen toho smutným důkazem.

Je mi to fakt líto, že se na daný problém dívá někdo tak jednostranně. A tak končím autorčiným povzdechem – Ach jo!

Josef Rýdl

Vážená redakční rado,

jsem příležitostným čtenářem vašich listů a k Lázním Bělohrad mám blízký vztah. Posílám vám, pokud budete mít zájem, k zveřejnění, text „Vůně heřmánku“. Pokud se vám bude líbit a budete mít zájem o další příspěvky, stačí zmínka ve vašich listech.

Zdravím a děkuji Jaromír

Vůně heřmánku

Na louce plný bodláků,
se těžko hledá, vím.
Já ztratil se v světě hlupáků
a teď nevím, co s tím,
čekám až se trochu sešerí
a měsíc udělá stín,
že mi dne už nikdo nevěří,
to dávno už vím.

Vteřiny, minuty, mi běží, utíkají,
vím, že nečeká mě tady, žádné ráj
a tak z okna zas ven hledím,
na ten krásný kraj.

Minuty a dny mi utíkají,
lehký to pro mě není,
ti co na mě v dobrém vzpomínají,
těm zbejvá jenom snění.
Až probudí se ze spánku,
čeká je krásnej den,
vzpomínky, vůně heřmánku
a v srdci, bolest jen.

Jaromír

Věnujte se svým nohám - navštivte nás.

PEDIKÚRA

Nabízíme:

pedikúru na objednávku u nás
pedikúru u vás doma
masáž nohou
ošetření nohou diabetiků
peeling nohou
lakování nehtů

Chaloupská Daniela
Baráková 174 (za poštou)
Lázně Bělohrad

Tel.: 602 417 263

Město svépomocí přeložilo část chodníků v Harantově ulici a přístupové cesty k domu s pečovatelskou službou. Akci předcházelo snížení a vydláždění vjezdů k domům, které provedla firma Křištof z Jaroměře. Náklady na celou akci činily 150 tisíc korun. (las)

Už to začalo. Ve druhé polovině září letošního roku se rozběhla příprava území pro výstavbu nového lázeňského zařízení „Strom života“ na místě bývalého motelu Pardoubek. (las)

Problémy s velkým obsahem hlínky v pitné vodě pro obec Hřídelec má vyřešit nově vybudované zařízení v lokalitě Paloučka. Pracovníci města postavili podzemní bunkr, do kterého je umístěna armatura a nádrž s vápencem, který množství hlínky snižuje na míru odpovídající hygienickým normám. Nyní by se nemělo stávat, že by nebylo možné používat místní vodu, jako tomu bylo letos v létě, kdy musel být Hřídelec čtrnáct dní zásobován cisternami. (las)

V rekordním čase jednoho dne postavila německá firma Dennert na připravené základy domek rodiny Štofirový.

Zatím jako jediný u nás je tento dům vytápěn nejnovější solární technologií dodavatelské firmy Dennert. Sluneční kolektory jsou umístěny na střeše. (las, vl)

V sokolovně byla v září a říjnu vyměněna okna směřující do Lázeňské ulice, vymalován hlavní sál a firma Lami opravila kleslou zeď u bočních dveří. Město opravilo zatemnění oken nutné pro provoz kina. Budova, která by si zasloužila rozsáhlejší rekonstrukci, se dočkala alespoň nejnutnější údržby. Celkové náklady činily zhruba 550 tisíc korun, na kterých se Město podílelo částkou 100 tisíc korun, župa sokolská 300 tisíc a zbytek byl z prostředků bělohradského sokola. (las)

Levobřežní opevnění koryta Javorky u bývalého hotelu Zátíší obnovil správce toku Povodí Labe, podnik Hradec Králové. Jak nám sdělil ing. Pleskač, opravám Javorky v Bělohradě se věnují již 17 let a v příštím roce se bude pokračovat na pravém břehu za obchodem Kland. Regulace vybudovaná na konci dvacátých a počátkem třicátých let se pomalu rozpadá a je potřeba ji postupně rekonstruovat. Na zimní měsíce připravuje Státní podnik Povodí Labe kácení topolů na březích Javorky v D. Nové Vsi. Padající listy stromů ztěžují provoz čistírny odpadních vod. (las)

V rámci rekonstrukce Komenského ulice, která probíhala od roku 2006, byly opraveny schody do parčíku u Fričova muzea. Schody před školou vedoucí k pekárně byly opraveny již v minulém roce. K tomu bylo namontováno nové zábradlí a nasvíceny přechody pro chodce. Nasvícení má upozornit řidiče, že se nachází u přechodu mířícího ke škole. Touto akcí by měla být rekonstrukce Komenského ulice hotová. (las)

„Bez komentáře“

(pj)

23. KROS DEPRAGU

Neděle 7. října 2007

Medaile na krku mají mlíčňáci III. Stříbrnou Jan Šimek (LSK Lomnice), zlatou chodovický Mirek Špicar a bronzovou Jiří Čermák (Sokol Nová Paka).

Příští rok určitě poběžím, uvidíš! Říká Jiřímu Blankovi tenisový veterán Jirka Lelek.

Mlíčňáci II na bedně. Zleva Radim Sudek (LSK Lomnice), vítězný Jakub Skalický z Benecka a bělohradský Filip Kout.

Vojta Zívr byl druhý v kategorii mladších žáků. Vyhrál Petr Fiala z Vojic, třetí skončil novopacký Michal Krejčí.

Šéfka prezentace a hlavní rozhodčí. Marie Hanzlová a Olda Ulvr.

Nejmladší vítězové byli z Nové Paky. Zleva Filip Nýdrle, Mikuláš a Ondřej Coganovi.

LUBOR ZÍVR autokrosovým mistrem České republiky

Pětačtyřicetiletý Lubor Zívr, kterého velká většina lidí v Bělohradě zná pod přezdívkou Ještěr, zvítězil v divizi H1 nad 1600 ccm v České trofeji v rámci mistrovství ČR 2007. V tomto autokrosovém seriálu 8 závodů jezdil na voze Felicie 1800 Turbo. Druhý za Zívrem skončil pražský Tomáš Hurt na Peugeotu 206 a třetí byl Tomáš Tluchoř z Mladé Boleslavi s Felicií 1800. V lednovém vydání Bělohradských listů přineseme obsáhlou reportáž o velkém úspěchu místního autokrosaře.

Zná Bažárnu i Byšičky. Každý víkend tady ráno běhá – Tomáš Fendrych.

Krosy a přespoláky to je moje. Brtevský Vlasta Flégl.

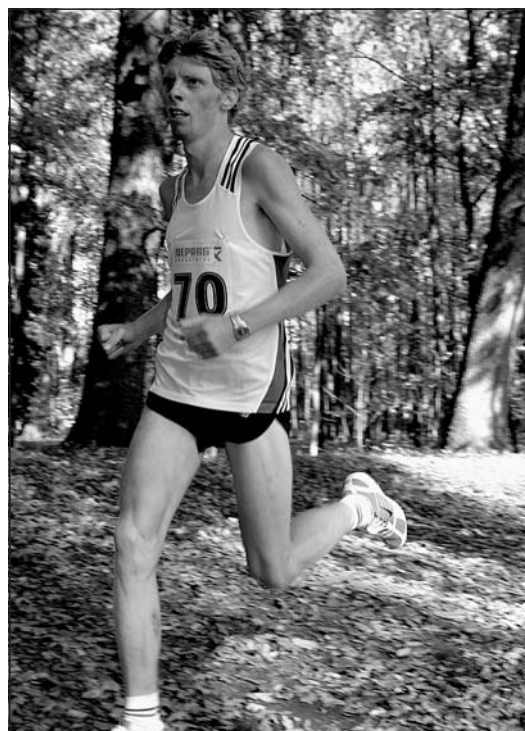
Veliké překvapení. 3.místo domácího Jakuba Češovského v mužích.

Na startovní čáře starší žákyně. Vlevo se startovním číslem 28 vítězka Veronika Hložková z Vrchlabí. Dvojku má Radka Hanzlová (AC TJ Jičín) žakovská mistryně ČR ve sprintu.

Žánrové foto

Vítěz 23.Krosu Depragu. Semilský Jiří Čivný. Dvakrát na Byšička za 33 minut a 37 vteřin. „Bezva závod, výborná trať i organizace. Škoda malé účasti, včera bylo hodně přespoláků,“ konstatuje v cíli Čivný.

V sobotu 22. 9. 2007 se družstvo ve složení Jiří Fejfar, Alena Linhartová, Tomáš Najman, Ondřej Flegl, Vladimíra Špicarová, Vladimír Špicar a Šárka Kobrová zúčastnilo pod vedením Jiřího Špicara 1. ročníku volejbalového turnaje **O POHÁR PŘEDSEDKYŇE LÁZEŇSKÉHO MIKROREGIONU**, který se konal v areálu koupaliště na Pecce. Družstvo se umístilo na 4. místě.

Bělohradský ženský sbor

Je tomu již pět let, kdy na závěr tradičního Vánočního koncertu oznámila jedna z členek ukončení činnosti sboru. Mnozí posluchači, ba ani některé účinkující tomuto tehdy definitivnímu rozhodnutí nechtěli uvěřit.

Sbor však v myslích svých příznivců zanechal velmi hlubokou stopu. Na scéně nebyla adekvátní náhrada a bylo třeba pokračovat alespoň v omezené míře při příležitostných vystoupeních. Bohužel část členek sboru již odešla. Ukázalo se však, že sbor pod vedením sbormistra Zdeňka Prchala je schopný pokračovat ve své činnosti i v menším počtu. Důkazem toho je patnáct koncertů a vystoupení, kterých se sbor za těch pět let odmlky zúčastnil.

V paměti posluchačů je jistě koncert k 80. výročí úmrtí K. V. Raise v sále Lázeňského hotelu ČSAD, kde ženy vystoupily v programu s Radovanem Lukavským a zpěvačkou Editou Adlerovou. V loňském předvánočním čase si miletější ochotníci sbor přizvali ke spolupráci na vystoupení Ježíškova košílka, za které následně získali ocenění na krajské přehlídce roku 2007.

V letošním roce jsou to již tři úspěšné koncerty. První se konal 8. července v kostele sv. Bartoloměje na Pecce u příležitosti výročí vypálení Lidic a na počest peckovského rodáka kněze Josefa Štemberky, který byl společně s lidickými muži v roce 1942 popraven. Koncertu byl přítomen i Královéhradecký biskup Josef Kajnek. Další koncerty se konaly 15. července v kostele sv. Petra a Pavla v Konecchlumí a 22. září v nově zrekonstruovaném kostele sv. Bartoloměje v Chodovicích u Holovous. K nejvýznamnějším hostům patřil i zde bezesporu biskup Josef Kajnek.

Městské kulturní středisko připravuje koncert Bělohradského ženského sboru v kulturním sále lázní, který se bude ko-

nat 30. listopadu 2007. Přijďte si poslechnout nejen známé písně, ale i řadu nových, které pro Vás Bělohradský ženský sbor připravil. (haf, ep)

Tradiční zahrádkářská výstava proběhla v Památníku K. V. Raise od 20. do 23. 9. Navštívilo ji přes 500 návštěvníků. Mimo členů a přátel bělohradské organizace se výstavy zúčastnilo zahradnictví DAHLIA s kolekcí jirín, ovocnářství Holovousy a ing. Jaroslav Šolc s konifery. (las)

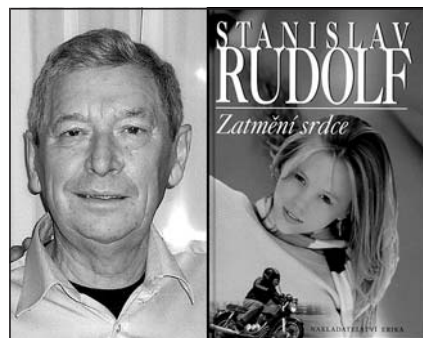

V sobotu 20. října uspořádali bělohradští skauti další ročník „Drakiády“. Letos byla pořádána poprvé i pro veřejnost. Zatímco v noci na pátek zuřila vichřice, která pomalu přes den slábla, v sobotu po ránu bylo úplné bezvětrí. Nevypadalo to dobře. Odpoledne začali přicházet první piloti draků a doprovody. Naštěstí začal vítr mírně vát. Komu se podařilo dostat s rozběhem draka trochu výš nad zem, měl vyhráno. Odpo-

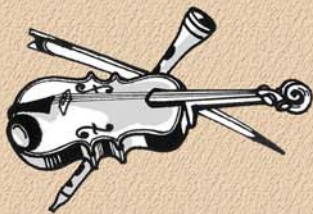
ledne již bylo hodně vysoko asi 20 draků a to až do ukončení drakiády. Pouze jeden velký drak havaroval na strom a další se utřhl a pomalu padal někam k Pardoubku. Cenu za nejlepšího draka získala Jana Kotherová a nejlepším letcem byl vyhodnocen Martin Šubr. Pro všechny bylo zajištěno občerstvení a každý si mohl opéci burta. Velmi zdařilá akce. Kdo nebyl letos, může chystat draka na příští rok. (jip, per)

V pořadí již čtvrtý ročník turistického pochodu „Po stopách K. V. Raise“ se uskutečnil v neděli 28. října. Přesto, že počasí nebylo tak nádherné jako při předešlých ročnících a pošmourná obloha neskýtala daleké pohledy ani zářivé barvy podzimu, vyrazilo na cestu k Brtvi více jak šedesát účastníků. Na Vřesníku je čekal stánek, který zde provozovalo občanské sdružení Motožmolci. Cestou z Borku přes Podemladi se přidala mlha, aby pocestným připomněla, že je již skutečně podzim. Na Raisově chatě na Zvičíně však bylo teplo a chutno. Nevýhodou je omezená kapacita chaty. I přes objednaná místa museli někteří účastníci pochodu čekat, až se uvolní stůl, jídlo však bylo jako vždy velmi dobré. Cestu zpátky do Bělohradu autobusem absolvovala asi polovina účastníků, ostatní šli pěšky. Snad tento podzimní pochod začíná mít svou tradici a měl by se objevit v turistickém kalendáři Královéhradeckého kraje pro rok 2008. Příští svátek vzniku republiky 28. říjen připadne na úterý. (las, pj)

Spisovateli Stanislavu Rudolfovi vyšla nedávno nová knížka s názvem Zatmění srdce.

Malá galerie osobností

V dnešním čísle končíme hudební medailonky, ve kterých jsme po tři roky vzpomínali na významné osobnosti hudební minulosti Bělohradska. Neznamená to, že už jsme toto téma vyčerpali a že už by nebylo o kom psát. Hudební historie našeho města je skutečně bohatá a je v ní zahrnuta nejen řada významných postav, ale i pozoruhodných postavíček. Těmi dalšími se budeme v našem časopisu i dále zabývat. Je radostnou skutečností, že Bělohrad má nejen slavnou hudební minulost, ale také svou hudební současnost, ze které vyrůstají osobnosti, jež budou pokračovateli slavných tradic. Naše poslední hudební medailonky jsme věnovali významným sbormistrům v minulosti Bělohradska - proto i tento poslední bude věnován jednomu z nich. Byl to člověk proslulý nejen svým hudebním nadáním, ale také těmi nejkrásnějšími lidskými vlastnostmi - pracovitostí, obětavostí, skromností a pokorou. Tímto sbormistrem byl pan učitel

František Fól

***narozen 2. listopadu 1903
v Lázních Bělohradě.***

Byl to ještě jeden z těch učitelů, pro které bylo učitelství vznešeným posláním a hudba a zpěv činností téměř vlasteneckou. Byl typem pana učitele z románu Boženy Němcové Pan učitel. Však pro veřejnost byl vždycky panem učitelem, jenž požíval velké úcty a vážnosti. Hudba byla jeho velkou láskou. Měl rád Bedřicha Smetanu, Antonína Dvořáka, Josefa Bohuslava Foerstra, se kterým se setkal osobně, a staré české mistry. Hrál dobře na housle a na violu a své nadání uplatnil i v bělohradském smyčcovém kvartetu, jež hrálo ve vynikajícím složení: V. Hlavatý 1. housle, S. Stránský 2. housle, F. Fól viola, J. Stejskal violoncello. Jeho největší láskou byl však sborový zpěv, kterému se jako sbormistr věnoval téměř 22 let - od první chvíle, kdy nastoupil na bělohradskou školu.

Stalo se tak v roce 1939, kdy byl přeložen do rodného Bělohradu. Svou učitelskou dráhu nastoupil v Syřenově na Lomnicku, pak následovalo několik dalších učitelských

míst - Huntířov, Jesenný, Velké Hamry a hlavně Železný Brod, kde za druhé světové války organizoval skupinu záložních důstojníků v odbojové činnosti.

Hned po nástupu na bělohradskou školu obnovil činnost zpěváckého spolku Malát, která po odchodu Jana Crhy na několik let ustala. Pravidelnými zkouškami a poctivou prací dokázal ze zpěváckého spolku vybudovat opravdový pěvecký sbor - zprvu mužský, později smíšený. V temnu nacistické okupace si dovolil se sborem zpívat program ryze český a vlastenecký, nikdy v jeho programu nezazněla píseň poplatná německým okupantům. V roce 1944 si dokonce dovolil uctít památku Bedřicha Smetany slavnostním koncertem, na kterém zazněla i Smetanova Česká píseň. Smíšený pěvecký sbor Malát řídil až do roku 1953, kdy činnost sboru ustala. Znovu však pozvedl sbor k činnosti v roce 1957, kdy bylo třeba připravit oslavy 100. výročí narození K.V.Raise. V té době už byl František Fól ředitelem školy při dětské léčebně v Lázních Bělohradě, kde působil od roku 1952 do r. 1964. Koncertní činnost smíšeného sboru Malát znovu ustala v roce 1962, kdy vlna pěvecké aktivity členstva silně poklesla.

Neklesla však aktivita Františka Fóla. Jeho nezměrná láska k české lidové písni jej přivedla do národopisného souboru Hořeňák, kde působil v letech 1963 - 1980 jako primáš. Pod jeho vedením dosáhl soubor velkých úspěchů na svých vystoupeních doma i za hranicemi naší vlasti, často vystupoval i v pořadech Čs. televize.

V době, kdy jej citově zasáhla smrt jeho manželky, zůstal na čas v ústraní a věnoval se svým dvěma dalším koníčkům - zahrádce a včeličkám. Z tohoto poklidu jej v roce 1985 vyvedlo založení Bělohradského ženského sboru, na jehož koncertech se po několikaleté spoluúčasti.

Jeho nesmírně plodný život ukončila smrt 24. 12. 1995, kdy zemřel ve věku 92 let.

Zdeněk Prchal

